

Nr 261.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vägförvaltningarna m. m.; given Stockholms slott den 6 april 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Fritiof Domö.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 april 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Domö.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln, avdelningen Väg- och vattenbyggnadsväsendet m. m. (punkterna 3, 4, 8 och 9) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för budgetåret 1945/46 beräkna följande förslagsanslag, nämligen

Bihang till riksdagens protokoll 1945. 1 saml. Nr 261.

	Kronor
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar	1 157 000
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader	287 500
Vägförvaltningarna: Avlöningar	4 197 000
Vägförvaltningarna: Omkostnader	374 000

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1944 har min företrädare i ämbetet tillkallat fyra sakkunniga att inom kommunikationsdepartementet biträda med utredning rörande organisation och personalbehov för vissa avdelningar inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m. Av denna utredning beröres jämväl styrelsens lokala organisation.

I skrivelse den 27 september 1944 hemställde väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om anslag till styrelsen och vägförvaltningarna.

Med hänsyn till att styrelsens och vägförvaltningarnas organisation i vissa delar vore föremål för utredning ansåg jag framställningen tills vidare icke böra läggas till grund för en beräkning av det erforderliga medelsbehovet. I avvaktan på de resultat, som kunde komma att framgå av utredningen, uppfördes de ifrågavarande avlönings- och omkostnadsanslagen i riksstatsförslaget med allenast preliminärt beräknade belopp. Därvid togos de för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppen till utgångspunkt.

I betänkande den 24 januari 1945 (SOU 1945: 2) hava nyssnämnda sakkunniga framlagt utredning och förslag beträffande organisation av en luftfartsstyrelse. I annat sammanhang denna dag förordar jag framställning till riksdagen på grundval av detta betänkande. Däremot har det visat sig, att oförmåda utredning i övrigt icke hinner slutföras inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas innevarande års riksdag. Jag får därför nu ånyo anmäla väg- och vattenbyggnadsstyrelsens samt vägförvaltningarnas anslagsbehov för budgetåret 1945/46 med utgångspunkt från de äskanden, som föreligga från styrelsens sida, och under hänsynstagande för styrelsens vidkommande till den inverkan på anslagen, som inrättandet av en luftfartsstyrelse kommer att erhålla.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar.

Anslaget är för innevarande budgetår anvisat med 1 157 000 kronor, därav 577 800 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

För anslaget har Kungl. Maj:t den 2 juni 1944 för budgetåret 1944/45 fastställt följande avlöningsstat.

	Kronor
Avlöningsstat.	
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	542 200
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	31 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	438 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	145 400
	Säger kronor 1 157 000

Personalförteckning för styrelsen, att gälla från och med den 1 juli 1944 tills vidare, har fastställts av Kungl. Maj:t den 2 juni 1944 (se statsliggaren s. 347).

I sin skrivelse erinrar *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* inledningsvis om den förut omnämnda organisationsutredningen.

I anslutning härtill anför styrelsen.

Utredningen har närmast avseende på de avdelningar — nämligen brobyrån, hamnbyrån, järnvägs- och luftfartsbyrån samt militäravdelningen — vilka icke direkt påverkades av vägväsendets förstatligande. Med hänsyn till utredningen har styrelsen icke ansett sig för närvarande böra framlägga några förslag om ändringar i nu gällande organisation i fråga om dessa delar av styrelsen. Det måste emellertid härvid förutskickas, att det beträffande nämnda byråer föreligger vissa frågor, vilka icke kunna uppskjutas över nästa budgetår. En utbyggnad av järnvägs- och luftfartsbyrån torde sålunda få ske inom en snar framtid, för att byrån i tid skall vara rustad att möta de nya omfattande arbetsuppgifter, som förestå med hänsyn till den väntade expansionen av den civila luftfarten efter fredsslutet. För brobyråns del är en förbättring av avlönings- och anställningsförhållandena för ingenjörspersonalen av nöden för att den fortgående avgången av byråns mera erfarna ingenjörer skall kunna hejdas. Beträffande hamnbyrån må nämnas bland annat, att det planerade överförandet av Södertälje kanal under styrelsens förvaltning kan komma att medföra behov av någon personalförstärkning. Därest de sakkunnigas arbete icke skulle hinna att slutföras i så god tid, att förslag i ämnet kan framläggas till nästa års riksdag, synes det med hänsyn till vad här anförts nödvändigt, att förutsättningar skapas för en provisorisk lösning av hithörande frågor under budgetåret 1945/46.

Styrelsen anser de nämnda personalfrågorna böra lösas genom att Kungl. Maj:t bemyndigar styrelsen att i erforderlig utsträckning överskrida anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Styrelsen förutsätter därvid, att nämnda anslagspost liksom hittills uppföres förslagsvis.

I en senare inkommen promemoria har styrelsen framlagt anslagsäskanden i anledning av beslutat överförande till styrelsen av Södertälje kanal. Jag återkommer längre fram härtill.

Styrelsen erinrar inledningsvis även därom, att en ganska betydande vägbyggnadsverksamhet i arbetsmarknadsreglerande syfte igångsatts under vägförvaltningarnas ledning. Denna verksamhet har krävt viss förstärkning av styrelsens personal. Medel till bestridande av personalens ersättningar — beräknade till 76 500 kronor för år, exklusive rörligt tillägg och kristillägg till extra tjänstemän — hava ställts till förfogande genom av Kungl. Maj:t lämnat medgivande för styrelsen att överskrida icke-ordinarieposten. Då det är omöjligt att nu beräkna personalbehovet under nästa budgetår för angivna ändamål, föreslår styrelsen, att något belopp till personalens avlöningar icke upptages i avlöningsstaten utan att medelsfrågan ordnas på samma sätt som för innevarande budgetår.

Vägbyrån.

Styrelsen anmäler i sin skrivelse, att det visat sig behövt för styrelsen att äga tillgång till stadsplaneteknisk expertis. Då statsbidrag till iordningställande och underhåll av gata icke må utgå, såvida ej företaget utföres enligt av styrelsen godkänd arbetsplan, är det av vikt, att vid stadsplans upprättande hänsyn togs till de trafiktekniska synpunkterna. Samråd

äger numera i allmänhet rum mellan stadsplaneförfattarna och vägförvaltningarna. De senare söka i komplicerade fall kontakt med styrelsen. Då styrelsen efter samråd med byggnadsstyrelsen ansett sig böra pröva, huruvida tillfredsställande resultat kunna nås genom ett temporärt utnyttjande av tjänstemän i byggnadsstyrelsen för konsultationer, har styrelsen emellertid funnit sig icke för närvarande böra framlägga förslag om inrättande hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen av en särskild befattning för ändamålet.

I enlighet med ett av 1943 års riksdag uttalat önskemål (skrivelse nr 350) hava från och med budgetåret 1943/44 polismyndigheternas rapporter över vägtrafikolyckorna varit föremål för statistisk bearbetning inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Härmed har åsyftats, att styrelsen skulle erhålla ökade förutsättningar för bedömning av de åtgärder, som å vägnätet och i övrigt böra vidtagas för att minska trafikolyckorna. Den för ändamålet sysselsatta personalen utgöres för närvarande av en ritare i lönegraden Ex 15 och ett kontorsbiträde i lönegraden Ex 4. Avlöningarna till dessa befattningshavare bestridas numera från den i styrelsens avlöningsstat ingående anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Styrelsen hemställer nu om viss ökning av personalen och anför härom.

Arbetet med bearbetningen av rapporterna har ännu icke fortskridit så långt, att några mera ingående erfarenheter rörande detsamma kunnat erhållas. Det har emellertid redan nu blivit uppenbart, att den påbörjade bearbetningen möjliggör det rika materialets utnyttjande för olika ändamål på ett sätt, som tidigare icke varit möjligt. Det synes därför angeläget, att den nu i relativt blygsam omfattning bedrivna bearbetningen utökas, så att materialet blir tillgodogjort i raskare takt än vad nu är fallet. Av särskild vikt är att styrelsen erhåller möjlighet att inför den väntade stegrade vägbyggnadsverksamheten kunna framlägga på rapporterna grundade utredningar angående olycksfallsfrekvensen på olika vägdelar och dylikt.

Styrelsen föreslår, att ett ritbiträde i lönegraden Ex 6 och ytterligare ett kontorsbiträde i lönegraden Ex 4 anställas.

Såsom av 1944 års statsverksproposition (punkten 26, Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten) framgår, bedrivs av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vissa arbetsstudier å vägunderhållets område.

Studierna påbörjades år 1942 samt sysselsatte under budgetåren 1942/43 och 1943/44 i allmänhet 5 befattningshavare.

För budgetåret 1944/45 hemställde styrelsen om anvisande av medel för avlöning av följande tjänstemän:

	Avlöning per år Kronor
Chef	14 000
Assistent med högskoleutbildning	9 480
1 assistent (biträdande ingenjör)	7 200
7 assistenter	42 000
2 kontorsbiträden	6 720
1 skrivbiträde	3 120
	Summa kronor 82 520

Styrelsen förklarade sig förutsätta, att styrelsen inom den angivna ramen skulle äga vidtaga de mindre jämkningar av arvodena, som kunde finnas påkallade.

Rörande styrelsens förslag yttrade min företrädare i ämbetet.

Jag delar styrelsens mening om vikten av ifrågavarande undersökningar och har genom vad jag inhämtat om innebörden och resultatet av den hit-tillsvarande verksamheten kommit till den uppfattningen, att beaktansvärda möjligheter föreligga att med hjälp av arbetsstudierna vinna stegrad effektivitet och ökad ekonomisering av underhållsarbetet. I och med vägväsendets förstatligande bliva självfallet förutsättningarna för arbetsstudiernas bedrivande och för omsättning i praktiken av därvid vunna resultat i hög grad ökade.

Departementschefen tillstyrkte därför den föreslagna medelsanvisningen.

Härefter anförde departementschefen.

Innan utvidgningen av den nuvarande arbetsstudieverksamheten inom vägväsendet kommer till stånd, böra planerna för verksamhetens fortsatta bedrivande underställas statens organisationsnämnd för granskning. I samband därmed bör övervägas, i vilken utsträckning organisationsnämndens medverkan kan vara påkallad i denna verksamhet. Då arbetet ännu under någon tid måste i viss mån få karaktären av en försöksverksamhet, torde fastare anställning icke nu böra beredas personalen. Lämpligt synes vid sådant förhållande vara, att kostnaderna tills vidare bestridas från forskningsanslaget. Av skäl, som nyss antytts, torde möjlighet böra föreligga att inom den beräknade kostnadsramen vidtaga de smärre jämkningar i personalorganisationen och i avvägningen av ersättningarna, som kunna finnas påkallade.

Sedan styrelsen efter samråd med organisationsnämnden inkommit med ny personalplan, bemyndigade Kungl. Maj:t den 28 juli 1944 styrelsen att tills vidare under budgetåret 1944/45 i enlighet med nämnda plan bedriva arbetsstudier inom vägväsendet. Den godkända personalplanen hade följande utseende.

	Arvode
Chef	kronor 14 000 pr år
	Arvode motsv. lön enl. högst följande löne- klasser jämte rörligt tillägg och kristillägg
Assistent med högskoleutbildning	20
2 assistenter med högskoleutbildning	18
Övriga assistenter	16
Kontorsbiträden	1
Skrivbiträde	b

I nu föreliggande skrivelse lämnar styrelsen vissa uppgifter angående motsvarande förhållanden vid vattenfallsstyrelsen, statens järnvägar och jordbrukets byggnadsstudiekommitté. Vattenfallsstyrelsens arbetsstudieavdelning hade i augusti 1944 en personal å 22 befattningshavare jämte kontors- och skrivbiträden. Avdelningens chef uppbär arvode efter 14 400 kronor om året. Åt övriga tjänstemän har i allmänhet beretts extra ordinarie anställning, därvid 2 befattningshavare med civilingenjörsexamen hänförts till 26 respektive 22 lönegraden samt ingenjörer med lägre teknisk utbildning till 20 och under-

liggande lönegrader. — Vid statens järnvägars arbetsstudieavdelning inom driftstjänstbyrån voro vid samma tidpunkt — förutom kvinnlig kontorspersonal — 20 befattningshavare anställda. Avdelningens chef är placerad i lönegraden A 26 och åtnjuter dessutom särskilt arvode med 1 200 kronor för år. Den tekniska personalen i övrigt är i stort sett inordnad under löneplan Eo i civila icke-ordinariereglementet med placering, vice chefen i 26, 4 civilingenjörer i 20 och ingenjörer i 15 lönegraden. Därför finnas en civilingenjör i lönegraden A 20 samt arvodister. — Arbetsstudieavdelningen inom jordbrukets byggnadsstudiekommitté hade den 1 augusti 1944 en teknisk personal omfattande 8 befattningshavare, av vilka 2 (chef och vice chef) voro högskoleutbildade och åtnjoto ersättning efter 18 000 respektive 13 200 kronor per år samt övriga — med lägre utbildning — arvode å högst 7 200 kronor för år räknat.

Beträffande arbetsstudieverksamheten inom vägväsendet anför styrelsen.

Verksamheten har hittills varit av i huvudsak förberedande och orienterande art. Den har företrädesvis ägnats åt framställning och transport av grus samt andra inom vägunderhållet förekommande arbeten. Härvid har det i de flesta fallen varit fråga om s. k. spilltidsstudier för bestämning av uppstående förluster förorsakade av bristande organisation av arbetet, bristfälliga maskiner och verktyg m. fl. faktorer.

Verksamheten har i huvudsak varit förlagd till mera begränsade områden. Därvid hava med ledning av vunna arbetsstudieresultat försöksvis vissa rationaliseringsåtgärder genomförts.

För att verksamheten skall få avsedd effekt kräves, att resultaten kunna tillämpas mera generellt över hela arbetsområdet.

Även om arbetsstudieresultatet i viss utsträckning kunna generaliseras och direkt utnyttjas av vägförvaltningarnas arbetsledning, har det visat sig, att arbetsstudiemännens medverkan i allmänhet är erforderlig jämväl vid själva genomförandet av rationaliseringsåtgärderna. För att arbetsstudierna inom rimlig tid skola giva resultat av större ekonomisk räckvidd, måste organisationen utbyggas och omläggas så, att erforderlig personal finnes tillgänglig icke blott för utförande av detaljerade studier på enskilda arbetsplatser utan även för arbetsuppgifter, som avse utnyttjande mera allmänt av redan vunna erfarenheter. Det är önskvärt att verksamheten utvidgas till att jämväl omfatta vägbyggnadsarbeten. Framdeles kan det bliva fråga om att utsträcka verksamheten även till arbeten inom hamnbyråns samt järnvägs- och luftfartsbyråns arbetsområden; hänsyn härtill har dock icke tagits i detta sammanhang.

Efter samråd med statens organisationsnämnd framlägger styrelsen nu en ny organisationsplan för arbetsstudieverksamheten. Planen omfattar 22 tekniska och 4 biträdestjänster. Vid planens upprättande har förutsatts, att fastare anställning skulle beredas åtminstone viss del av personalen. Det hade, framhåller styrelsen, visat sig att verksamheten icke i längden kunde bedrivas i hittillsvarande form. Det vore överhuvudtaget svårt att erhålla arbetsstudiepersonal. Då personal nyanställdes, måste viss utbildning alltid bibringas densamma. Efter dylik utbildning bleve personalen begärlig för såväl andra statliga verk som enskilda företagare. Om skäliga löneförmåner icke kunde beredas de anställda, bleve resultatet en hastig omsättning av personal, vilket

äventyrade hela arbetet. För att få utsikt att behålla personalen, måste styrelsen kunna erbjuda antingen högst avsevärt höjda löneförmåner eller ock de förmåner, som följa med en fastare anställningsform.

Beträffande befattningshavarnas anställnings- och löneförhållanden yttrar styrelsen följande.

Arbetsstudiechefens ställning blir jämförlig med avdelningschefernas å vägbyrån. Dessas löneplaceringar äro: byggnadschef C 6, väginpektör för underhållet C 6, byrådirektör C 5, vägtrafikinspektör A 29 och gatuinspektör A 29.

För arbetsstudiechefen bör lön enligt C-planen komma ifråga. Styrelsen anser tjänsten icke kunna placeras lägre än i lönegraden C 5.

Arbetsstudiechefens ställföreträdare bör placeras i löneställning motsvarande förste byråingenjör. Vid jämförelse med lönegradsplaceringarna på vägbyrån synes lönegraden Eo 26 vara lämplig. Denne ställföreträdare, som i förslaget benämnts förste arbetsstudieingenjör, bör vara högskoleutbildad.

Arbetsstudieingenjörer föreslås i två lönegrader, nämligen Eo 21 och Eo 19. Den förra är nödvändig för att till verksamheten kunna knyta högskoleingenjörer, vilka på området kunna prestera ett mera självständigt arbete. För den senare lönegraden avses ingenjörer med lägre teknisk examen.

Styrelsen inskränker sig för närvarande till att föreslå den nu nämnda tekniska personalen till fast anställning. Beträffande arbetsstudiemännen vill styrelsen avvakta viss tids erfarenhet, innan styrelsen framlägger förslag rörande deras placering. Styrelsen ämnar därvid undersöka, om man icke kan få till stånd en växelverkan mellan arbetsstudie- och arbetsledarpersonalen, så att lämpliga arbetsledare viss tid placeras på arbetsstudierna för att därefter återföras som arbetsledare.

Med utökad arbetsstudieverksamhet kräves ökat antal biträden för verkställande av sammanställningar av studieresultat, räkne- och skrivarbete m. m.

Styrelsens plan har följande utseende.

	Löneställning
1 arbetsstudiechef	C 5
1 förste arbetsstudieingenjör	Eo 26
3 arbetsstudieingenjörer	Eo 21
3 »	Eo 19
14 arbetsstudiemän	{ Arvode motsv. lön enl. högst 16 löneklassen inkl. rörligt tillägg och kristillägg.
1 kontorsbiträde	Eo 4
1 skrivbiträde	Eo 2
2 räknebiträden	{ Arvode motsv. lön enl. högst 3 löneklassen inkl. rörligt tillägg och kristillägg.

Styrelsen framhåller att, då den nya personalen bland annat av utbildnings- skäl endast syntes kunna anskaffas successivt, arbetsstudieavdelningen kunde beräknas komma upp i den föreslagna personalstyrkan först emot slutet av budgetåret 1945/46. Hänsyn härtill hade tagits vid beräkandet av erforderliga anslagsmedel.

Kanslibyrån.

Kanslibyrån omfattar bland annat personalavdelning och ombudsmannaexpedition.

På personalavdelningen äro, förutom biträden, anställda följande befattningshavare, nämligen 1 förste byråsekreterare i lönegraden A 26, 1 förste byråsekreterare i lönegraden A 24, 1 byråsekreterare i lönegraden A 21, 2 amanuenser i lönegraden Eo 15 och 1 amanuens i lönegraden Ex 15. Styrelsen anser de båda extra ordinarie amanuenserna böra erhålla förbättrad löneställning.

Styrelsen anför härom följande.

Personalavdelningen svarar närmast under kanslibyråchefen för beredningen av styrelsens personalärenden rörande bland annat organisationsfrågor, utnämningar och förordnanden, avtalsfrågor och därmed sammanhängande förhandlingar, löneplaceringar, flyttningssättningar, tillstånd att innehava uppdrag, olycksfall i arbete, sjukvård, pensionsfrågor, tjänstelokaler och statistik ävensom förande av matriklar över tjänstemän.

Antalet tjänstemän i styrelsens tjänst uppgår för närvarande till mer än 1 700 och antalet arbetare till mellan 14 000 och 15 000. Den snabba utveckling, vari styrelsens verksamhet befinner sig, medför en successiv ökning av det löpande arbetet å avdelningen samt kräver vittgående förberedelsearbeten för framtiden. En betydande del av de ärenden, som ankomma på avdelningen, är av den art, att därför erfordras ingående utredningar och grundliga överväganden. Mångfalden av skilda verksamhetsgrenar och den synnerligen invecklade och heterogena personalorganisationen bidraga till att komplicera arbetsuppgifterna. Nyanställda befattningshavare på avdelningen behöva sålunda en mycket lång utbildningstid, innan de förvärvat tillräcklig erfarenhet för att göra avsedd nytta. Sedan avdelningen i juli 1943 började sin verksamhet, hava icke mindre än sex personalbyten skett å avdelningens tre amanuensbefattningar. I flertalet av dessa fall hava ombytena förorsakats av befattningshavarens övergång till annan bättre avlönad tjänstgöring. De nuvarande innehavarna av avdelningens båda extra ordinarie amanuensbefattningar uppehålla sålunda numera långtidsförordnanden på andra avdelningar inom styrelsen. För att motverka denna hastiga omsättning av amanuenspersonalen synes det nödvändigt att genomföra en viss förbättring av avlöningsvillkoren för nämnda personal.

Styrelsen föreslår, att medel beräknas för uppflyttning av de 2 extra ordinarie amanuenserna till lönegraden Eo 18. Härvid avses, att uppflyttning skall ske först efter så lång anställningstid, att vederbörande befattningshavare förvärvat tillräcklig erfarenhet för att även mera självständigt kunna handlägga svårare ärenden.

På ombudsmannaexpeditionen tjänstgöra 1 förste byråsekreterare och ombudsman i lönegraden A 26 samt 1 byråsekreterare i lönegraden Eo 21. Vid 1943 års omorganisation av styrelsen förutsattes, att på ombudsmannaexpeditionen principiellt borde ankomma att behandla alla ärenden, för vilka erfordrades juridisk sakkunskap. Dock borde enklare juridiska ärenden, som tillhörde järnvägs- och luftfartsbyrån samt hamnbyrån och som ägde samband med dessa byråers löpande verksamhet, tillsvidare handläggas på dessa byråer med hjälp av därstädes tjänstgörande befattningshavare med juridisk utbildning.

Styrelsen föreslår, att en ny tjänst såsom byråsekreterare i lönegraden Eo 21 inrättas. Till stöd för förslaget har styrelsen anfört.

Till hamnbyrån hörande juridiska ärenden hava numera överförts till ombudsmannaexpeditionen; i samband därmed har en på hamnbyrån inrättad juristtjänst kunnat indragas.

Expeditionens ärenden fördela sig i stort sett på två grupper, nämligen dels sådana, där den juridiska frågan är dominerande (grupp 1), och dels sådana, där det juridiska momentet är av mera underordnad natur och i vilka expeditionen tillhandagår vederbörande specialbyråer och lokalförvaltningar med juridisk sakkunskap (grupp 2).

Till grupp 1 höra bland annat ärenden rörande skadestånd och andra fordringsanspråk, rättegångar, vattenmål, expropriationer, skiljedomsförfaranden, exekutiva åtgärder, lantmåteri- och andra förrättningar, lagfarter, servitut och inteckningar samt upprättande av avtalsformulär. Ärendena kräva i stor omfattning resor.

Bland ärenden under grupp 2 märkas upphandlingar, leverans- och arbetskontrakt, avtal angående väghållning, vägrättskontrakt, tolkning av lagar, författningar och avtal samt granskning av utgående expeditioner.

Kanslibyråchefen kan själv endast undantagsvis handlägga till grupp 1 hörande ärenden. Dessa åvila därför så gott som helt ombudsmannen och byråsekreteraren. Ombudsmannen har i allmänhet tagit större rättegångar, under det byråsekreteraren i första hand fått expropriationer och andra markärenden.

Arbetsmängden på expeditionen är mycket omfattande. Antalet pågående rättegångar och skiljedomstvister uppgår till över 70. I ett relativt stort antal ärenden har uppgörelse kunnat träffas utan rättegång. Totala antalet av nämnda ärenden uppgår till omkring 350. För inställelse vid domstol eller liknande ändamål hava 24 tjänsteresor med tillhoppa 68 resdagar företagits. Personalen har redan från början fått anstränga sig till det yttersta. Även om resultatet härav får anses mycket tillfredsställande, hava dock de olika befattningshavarna i flera fall — särskilt då fråga varit om rättegångar av prejudicerande betydelse — haft den känslan, att det varit mycket önskvärt, om de haft tillfälle att djupare än som kunnat ske tränga in i förekommande problem. Möjligheten att följa den juridiska litteraturen har varit mycket begränsad.

Expeditionens personaluppsättning är icke beräknad för de uppgifter, som ett återupptagande av vägbyggnadsverksamheten skulle medföra. Detta har under senare delen av det tilländagångna halvåret gjort sig mycket kännbart. Arbetet har sålunda väsentligt stegrats genom att särskilt vägbyrån och brobyrån samt vägförvaltningarna ökat sina anspråk på juridiskt biträde; det gäller här framför allt markfrågor och vattenärenden. Arbetet i denna del torde stadigt komma att ökas. 1942 års vägsakkunniga behandlade frågan, huruvida en sekreterare å vägbyrån kunde vara behövlig för ärenden, som avse beslut om vägföretags utförande, besvärsmål m. m.; de sakkunniga ansågo emellertid, att byrån åtminstone till en början borde för angivna uppgifter kunna anlita lämplig arbetskraft på kanslibyrån. Såsom förhållandena nu utvecklats erfordras en ny juristbefattning. Denna skulle närmast avses för handläggning av markfrågor och andra juridiska ärenden i samband med styrelsens byggande verksamhet. Med hänsyn bland annat till dessa ärendens i allmänhet stora ekonomiska betydelse erfordras en väl kvalificerad jurist med tingsutbildning. Befattningen, vilken bör tillhöra ombudsmannaexpeditionen, bör därför, i överensstämmelse med nämnda sakkunnigas förslag, placeras i 24 lönegraden. Då styrelsen emellertid förmodar, att en så pass

hög befattning icke kan påräknas med detsamma, föreslår styrelsen nu allenast inrättande av en tjänst som byråsekreterare i lönegraden Eo 21.

Kameralbyrån.

Enligt 20 § förordningen den 30 juni 1943 (nr 438) om statsbidrag till väg- och gatuhållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare, skall sådan stad eller sådant samhälle årligen till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämna redogörelse för användningen under nästföregående år av staden eller samhället till väg- och gatuhållningen tilldelade statsbidrag. Enligt samma paragraf skall vidare inom viss tid efter det byggnadsskyldigheten skall vara fullgjord redovisning avlämnas för användningen av bekommet statsbidrag till väg- och gatubyggnadsföretag. Sistnämnda redovisning skall vara åtföljd av fullständiga räkenskaper.

I nu föreliggande skrivelse föreslår styrelsen, att en revisorsbefattning i lönegraden A 21 inrättas och anför härom.

Redovisningar av angivet slag hava hittills endast inkommit i mycket begränsad utsträckning men beräknas efterhand inkomma från samtliga städer och samhällen, vilka erhållit statsbidrag. Då arbetskrafterna å kameralbyrån redan från början äro knappt tillmätta och övertidstjänstgöring — i ett flertal fall utan ersättning — måst i avsevärd omfattning tillgripas för att nuvarande arbetsuppgifter skola medhinnas, saknar styrelsen möjlighet att fullgöra detta ytterligare granskningsarbete utan personalökning.

Den årliga väg- och gatubyggnadsverksamheten är för närvarande starkt begränsad. Såsom framgår av investeringsutredningens betänkande den 3 april 1944 (SOU 1944: 12, s. 129) skulle, om året 1937/38 lades till grund för en investeringsberäkning och hänsyn toges till inkorporeringar och nytillkomna städer samt andra på väghållningens fördelning inverkan omständigheter ävensom till prisförändringar, den normala årliga kapitalinvesteringen på ifrågavarande område utgöra cirka 20 miljoner kronor.

Vad beträffar underhållskostnaden för ifrågavarande vägar och gator har kostnaden för nästkommande budgetår beräknats till betydligt över 7 miljoner kronor. Med hänsyn till inkorporeringar m. m. bör man nog räkna med ett högre belopp såsom normal underhållskostnad för de närmaste åren. Styrelsen vill uppskatta den årliga underhållskostnaden till i runt tal 8 miljoner kronor.

En effektiv kontroll över de stora summor, om vilka här är fråga, kommer givetvis att medföra en betydande arbetsökning samt kräva tillgång till kvalificerad arbetskraft. Med hänsyn till arbetets art synes i första hand erfordras inrättandet av en för dessa arbetsuppgifter särskilt avsedd revisorsbefattning. Behovet av en sådan befattning är under alla förhållanden ofrånkomligt, varför befattningen synes böra uppföras å ordinarie stat i lönegraden A 21. Med hänsyn till den för närvarande begränsade byggnadsverksamheten vill styrelsen nu inskränka sig till att föreslå inrättandet av en sådan befattning för att framdeles då större erfarenhet vunnits och i mån av ökad byggnadsverksamhet återkomma beträffande ytterligare personal.

Förrådsbyrån.

För upphandlingsärenden finnas å förrådsbyrån 1 förste byråsekreterare i lönegraden A 24 och 1 kontorsskrivare i lönegraden Eo 15. Därjämte har styrelsen genom särskilt beslut av Kungl. Maj:t erhållit medgivande att för upphandlingar i samband med den särskilda byggnadsverk-

samhet, som anförtrotts styrelsen, anställa 2 kontorsskrivare i lönegraden Ex 15.

Styrelsen föreslår nu inrättande av två nya befattningar, nämligen 1 förste byråsekreterare i lönegraden Eo 26 och 1 kontorsskrivare i lönegraden Eo 15, båda med avlöning å styrelsens stat. Till motivering för förslagen anför styrelsen i huvudsak.

Erfarenheten under budgetåret 1943/44 har klart givit vid handen, att personalen för upphandlingsärenden icke är tillräcklig. Personalen har i mycket stor utsträckning måst arbeta utöver fastställd arbetstid. Därjämte har anlitats en hos vägdistrikt tidigare anställd befattningshavare. Vidare har personal å byrån, som är avsedd för andra arbetsuppgifter än upphandlingsärenden, måst hjälpa till vid upphandlingar, trots att de arbetsuppgifter, vartill de närmast äro avsedda, därigenom måst eftersättas. Det har likväl icke kunnat undvikas, att inköpsverksamheten icke kunnat fullföljas på önskvärt sätt. Behovet av förstärkning av personalen har ytterligare accentuerats därigenom, att från och med den 1 juli 1944 hamnbyråns samt järnvägs- och luftfartsbyråns förrådsreelse övertagits av förrådsfonden.

Förste byråsekreteraren å förrådsbyrån förestår upphandlingsavdelningen. Denne befattningshavare måste äga ingående kännedom om de vitt skilda effektslag, som komma till användning inom väg- och vattenbyggnadsväsendet, och förmåga att organisera upphandlingsverksamheten på ett sådant sätt, att anskaffningen av materiel och effekter blir så förmånlig för statsverket som möjligt. Föreståndaren måste vidare ständigt upprätthålla kontakt med andra statliga myndigheter, som bedriva upphandlingsverksamhet, samt besitta sådan överblick av marknaden, att förhandlingar om uppköp genast kunna igångsättas, så snart tillfällen till förmånliga inköp erbjuda sig. Med hänsyn till de stora krav på befattningshavarens skicklighet och arbetsförmåga, som sålunda föreligga, synes befattningens placering i lönegraden 24 vara alltför låg. Styrelsen får därför föreslå inrättande av en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegraden Eo 26. Förste byråsekreteraren i lönegraden A 24 måste därjämte bibehållas med hänsyn till nödvändigheten att förstärka personalen för upphandlingsärenden.

Till hjälp vid upphandlingar erfordras därjämte ytterligare biträden. Styrelsen anser sig dock icke för närvarande böra föreslå inrättandet av mer än en tjänst, nämligen en kontorsskrivarbefattning i lönegraden Eo 15. Ytterligare erforderlig hjälp förutsättes kunna erhållas genom anlitande av extra personal.

Styrelsen föreslår vidare, att medel beräknas för en ritarbefattning samt anför härom.

Ritningsarbete förekommer regelbundet å förrådsbyrån i avsevärd omfattning. Detta arbete, som hänför sig till omändring av befintliga byggnader, uppförande av nybyggnader, inredning av förrådslokaler, vissa maskinritningar m. m., kan beräknas ge full sysselsättning åt en ritare. Då det icke kan anses lämpligt att, såsom hittills varit nödvändigt, låta ingenjörspersonal å förrådsbyrån utföra ritningsarbete eller utlämna sådant arbete till privata företag, synes det riktigast, att en ritarbefattning i lönegraden Eo 15 uppföres å styrelsens lönestat med placering å förrådsbyrån.

Styrelsen anmäler vidare att, om under budgetåret 1945/46 fredsmässiga förhållanden skulle inträda med därav följande ökning av anläggnings- och underhållsverksamheten, en väsentlig förstärkning av förrådsbyråns personal beräknas bliva erforderlig. Det anses i sådant fall bliva nödvändigt att in-

rätta de av 1942 års vägsakkunniga föreslagna förrådsavdelningarna. Styrelsen förutsätter, att förrådsavdelnings föreståndare, vilken måste antagas placerad högre än i 21 lönegraden, skall kunna tills vidare arvodesanställas.

Därefter berör styrelsen förhållandena för den från förrådsfondens stat avlönade personalen. Styrelsen erinrar, att det ålåg styrelsen att inom den närmaste tiden framlägga förslag angående förrådsfondens konstruktion. Enligt det förslag, som styrelsen hade för avsikt att framlägga, skulle kostnader för avlöningar, resor och expenser från och med den 1 juli 1945 icke längre belasta förrådsrörelsens stat. Vid bifall till förslaget komme nämnda kostnader att överflyttas till styrelsens avlönings- och omkostnadsanslag. Med anledning härav anmäler styrelsen de medelsbehov, som beräknas föreligga under nästa budgetår med avseende å ifrågavarande personal.

Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 14 juli 1944 må av förrådsfonden tills vidare användas *dels* under hela budgetåret 1944/45 till avlöningar till icke-ordinarie personal högst 144 700 kronor, till reseersättningar högst 28 000 kronor och till expenser högst 20 000 kronor, *dels ock* under första hälften av samma budgetår ytterligare högst 12 500 kronor till tillfällig arbetskraft. Kungl. Maj:t har tillika bestämt det antal extra ordinarie tjänstemän, som må anställas, och lönegraderna för dessa tjänstemän.

Beträffande de tjänstemän, som nu äro extra ordinarie, föreslår styrelsen ingen ändring.

Däremot hemställer styrelsen, att åt 1 bokhållare, 1 ingenjör och 1 bilkontrollör, vilka nu avlönas med arvode — motsvarande lön i respektive 16, 18 och 19 löneklasserna — måtte beredas extra ordinarie anställning. Förslag härom hade av styrelsen framlagts redan i skrivelse den 2 juni 1944 men hade då icke av Kungl. Maj:t bifallits. Styrelsen hade för avsikt att längre fram göra framställning om befattningarnas överförande till extraordinarieplanen från och med den 1 januari 1945.

Beträffande bokhållaren anför styrelsen.

För övervakningen av den förrådsrörelse, som handhaves av styrelsens lokala organ, finnas på förrådsbyrån en förrådskontrollör i lönegraden Eo 20 och två förrådsmästare i lönegraden Eo 12. Det har visat sig, att dessa befattningshavare icke kunna medhinna sina arbetsuppgifter. Arbetet med övervakning av rekvisitioner och inköp för depåförråden samt med uppläggning och omändring av instruktioner har medfört, att förrådskontrollören icke i tillräckelsevis avsedd omfattning kunnat företaga resor för att vara vägförvaltningarna behjälplig med uppläggnings- och inventering och kontroll av förråden i länen m. m. Då sistnämnda arbetsuppgifter icke utan allvarligt men för förrådsrörelsen kunna eftersättas, är det nödvändigt, att förrådskontrollören för framtiden erhåller ytterligare hjälp. Styrelsen bör sålunda beredas tillfälle att såsom assistent anställa en extra ordinarie tjänsteman. Med hänsyn till att denne avses skola handlägga bland annat de å förrådskontrollören ankommande löpande ärendena å förrådsbyrån under den sistnämndes resor, vilka beräknas bliva synnerligen tidskrävande, torde en lägre placering än såsom bokhållare i lönegraden Eo 17 icke böra komma i fråga.

Med avseende å ingenjören yttrar styrelsen.

En synnerligen viktig arbetsuppgift inom förrådsbyråns verksamhetsområde är standardiseringsarbetet beträffande sådana effekter, som i större kvantiteter inköpas för väg- och vattenbyggnadsväsendets behov. Detta arbete är ett viktigt led i strävandena att nedbringa byggnads- och underhållskostnaderna, framför allt vad beträffar vägunderhållet. För närvarande förekomma ett stort antal effekter i en mångfald olika typer. Detta medför fördyring av lagerhållningen vare sig denna sker hos återförsäljare eller i styrelsens depåförråd. Lagerhållningen blir oproportionerligt stor, varjämte en del av de olika typerna blivit inkuranta och måste antingen göras om eller utförsäljas till pris under inköpskostnaden. Distributionskostnaderna ökas därigenom, att på grund av förekomsten av många typer av samma effekt vid rekvisition felaktig typ stundom effektueras och måste återsändas. Anförda olägenheter torde i stor utsträckning kunna undanröjas genom standardisering. Styrelsen har redan medverkat bland annat till standardisering av väg-hyvelstål. Andra effekter, som med fördel torde kunna standardiseras, äro handredskap, verktyg, sladdstål, medar och skär till snöplogar, krossplattor, reservdelar till olika maskiner såsom krossar och sorteringsverk m. fl. Styrelsen har ansett denna fråga vara av den vikt, att den ej bör uppskjutas. För att arbetet med standardiseringen skall kunna föras framåt, erfordras att en särskild befattningshavare får ägna sig häråt. Befattningshavaren, som icke nödvändigtvis behöver vara högskolebildad, synes med hänsyn till erforderliga kvalifikationer icke kunna givas lägre löneställning än i lönegraden Eo 19.

Den erfarenhet styrelsen vunnit, sedan förberörda framställning den 2 juni 1944 avlämnats, har ytterligare styrkt styrelsen i den uppfattningen, att betydande kostnadsbesparingar skulle kunna ernås, därest styrelsen fortsättningsvis får till sitt förfogande en befattningshavare för nyssnämnda arbetsuppgifter.

Vad slutligen angår bilkontrollören har styrelsen motiverat sitt förslag i huvudsak sålunda.

Genom beslut den 2 juni 1944 har Kungl. Maj:t förordnat om införande av tjänstebilar för väg- och vattenbyggnadsväsendet. För att en anordning med tjänstebilar skall bliva ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande erfordras bland annat dels att bilarna skötas på bästa möjliga sätt, dels att en god utnyttjningsgrad erhålles för desamma. En noggrann övervakning från styrelsens sida av dessa förhållanden är erforderlig redan från början. Hos vissa andra statliga institutioner, där tjänstebilar förekomma i jämförbar omfattning, exempelvis vid telegrafstyrelsen och vid vattenfallsstyrelsen, finnas för sådant ändamål särskilda befattningshavare, s. k. bilingenjörer eller bilinspektörer. Sålunda finnas vid telegrafstyrelsen två ingenjörer, en i A 20 och en i Eo 20, och vid vattenfallsstyrelsen två ingenjörer, en i Eo 20 och en i Eo 12, den senare enligt uppgift föreslagen till uppflyttning i lönegraden Eo 17. För väg- och vattenbyggnadsstyrelsens del torde försiktigheten bjuda att till en början, innan närmare erfarenhet vunnits, endast upptaga en befattningshavare för hithörande arbetsuppgifter. Befattningshavaren synes icke nödvändigtvis behöva äga högskoleutbildning, utan det torde vara av större vikt, att han genom tidigare verksamhet i praktiskt arbete förvärvat ingående erfarenhet dels rörande reparation och underhåll av bilar och dels rörande uppläggnings- och skötseln av en större tjänstebilorganisation eller annan biltrafikrörelse. Med hänsyn till lönegradsplaceringarna av motsvarande befattningshavare inom andra verk bör tjänsten placeras i

lönegraden Eo 20. Denna lönegradsplacering synes lämplig även vid jämförelse med lönegradsplaceringen för den å förrådsbyrån tjänstgörande förrådskontrollören. För här ifrågavarande arbetsuppgifter bör sålunda inrättas en befattning såsom bilkontrollör i lönegraden Eo 20.

Antalet extra ordinarie tjänstemän å förrådsrörelsens stat samt dessas löneställning vid utgången av budgetåret 1944/45 har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats på följande sätt med inräknande av de tre nya extra ordinarie befattningar för förrådsrörelsen, som styrelsen beräknat komma att inrättas från och med den 1 januari 1945.

Antal	Befattningshavare	Lönegrad	Löneklass	Nettolön
2	byråingenjörer.....	Eo 21	20	13 602
1	byråsekreterare	Eo 21	20	6 801
1	bilkontrollör	Eo 20	19	6 408
1	ingenjör	Eo 19	18	6 006
1	bokhållare	Eo 17	19	6 465
1	”	Eo 17	16	5 271
2	amanuenser	Eo 15	14	9 534
1	kontorsskrivare	Eo 15	14	4 767
2	förrådsmästare.....	Eo 12	12	8 694
1	kontorist	Eo 9	10	4 017
2	kontorister	Eo 9	8	7 290
3	kontorsbiträden	Eo 4	3	8 343
1	skrivbiträde	Eo 2	1	2 436
Summa kronor				89 634

Utöver de extra ordinarie befattningshavarna finnes å förrådsrörelsens stat även viss arvodespersonal. För närvarande utgå från nämnda stat arvoden å tillhoppa 20 700 kronor för år räknat till tre verkmästare, anställda för kontroll av styrelsens maskinpark. Genom beslut den 14 juli 1944 har Kungl. Maj:t bemyndigat styrelsen att under budgetåret 1944/45 taga i anspråk det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget till reparationsberedskap vid väg- och vattenbyggnadsväsendet för bestridande av sådana kostnader för översyn, provkörningar och reparationer av vägmaskiner m. m., som äro erforderliga för en effektiv beredskap i fråga om vägväsendets maskinpark. Med stöd härav har styrelsen anställt ytterligare två verkmästare, vilkas arvoden belöpa sig till sammanlagt 12 900 kronor för år räknat. Styrelsen uttalar nu, att den erfarenhet, som styrelsen vunnit rörande behovet av arbetskraft för kontroll och tillsyn av maskinparken, givit vid handen, att de tre ursprungligen anställda verkmästarna icke ens vid nuvarande inskränkta omfattning av styrelsens byggnads- och underhållsverksamhet kunde medhinna ifrågavarande arbetsuppgifter. Vid återgång till mera normala förhållanden inom vägväsendet syntes man få räkna med ett ytterligare ökat behov av dylik arbetskraft. Enligt vad styrelsen vidare anför kunde de två nya verkmästarna vid ingången av budgetåret 1945/46 beräknas hava vunnit en omfattande erfarenhet rörande styrelsens maskinpark. Med hänsyn härtill och då möjligheten att för angivna arvodesbelopp erhålla erfaren arbetskraft vore synnerligen begränsad, syntes det sty-

relsen angeläget att få behålla verkmästarna. Medel härför borde inräknas i icke-ordinarieposten. För verkmästararvoden skulle alltså avses ett belopp å (20 700 + 12 900) 33 600 kronor.

Härjämte beräknar styrelsen för tillfällig arbetskraft å förrådsbyrån, för extra arbetskraft för bokföringen vid depåförråden samt för vikariats- och övertidsersättningar erforderligt ett belopp av sammanlagt (20 000 + 22 000 + 11 600) 53 600 kronor. Beloppet motsvarar ungefär den nuvarande medelsanvisningen; dock har med hänsyn till den föreslagna ökningen av de extra ordinarie befattningshavarnas antal vikariats- och övertidsersättningsposten uppräknats med 1 550 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för ifrågavarande personal skulle alltså uppgå till (89 634 + 33 600 + 53 600) 176 834 kronor.

Hamnbyrån.

I sin skrivelse den 27 september 1944 anför styrelsen, att det planerade överförandet från vattenfallsstyrelsens till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning av Södertälje kanal kunde komma att medföra behov av någon personalförstärkning å hamnbyrån.

Kungl. Maj:t har numera — genom propositionen 1945: 56 — förelagt riksdagen förslag rörande kanalens överflyttning till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

I en inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upprättad promemoria den 16 februari 1945 har föreslagits att — i avbidan på närmare erfarenhet rörande personalbehovet för ifrågavarande ändamål — icke-ordinarieposten måtte för nästa budgetår uppräknas med ett belopp av 10 000 kronor.

Sedan styrelsen den 1 mars 1945 avgivit utlåtande över förslaget om inrättande av en luftfartsstyrelse, har styrelsen i en promemoria den 9 mars 1945 framlagt utredning rörande den minskning av avlöningsanslaget, som skulle föranledas av luftfartsärendenas utbrytning från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Anslagsberäkning.

Med utgångspunkt från sina i skrivelsen den 27 september 1944 angivna förslag har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i nämnda skrivelse framlagt en beräkning av förevarande anslag för budgetåret 1945/46.

Anslagsposten *Avlöningar till ordinarie tjänstemän*, vilken post för innevarande budgetår är upptagen med ett belopp av 542 200 kronor, skulle ökas med 12 133 kronor till en arbetsstudiechef i lönegraden C 5 och 7 191 kronor till en revisor i lönegraden A 21. Löneklassuppflyttningar föranleda en ökning av medelsbehovet med 3 800 kronor. Sammanlagt skulle sålunda enligt styrelsens beräkningar till avlöningar till ordinarie tjänstemän för budgetåret 1945/46 erfordras (542 200 + 12 133 + 7 191 + 3 800) 565 324 kronor eller avrundat 565 300 kronor.

Anslagsposten *Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t*, skulle upptagas med oförändrat belopp, 31 300 kronor.

Anslagsposten *Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal* är för innevarande budgetår uppförd med 438 100 kronor. Förslaget om inrättande å vägbyrån av en tjänst såsom ritbiträde i lönegraden Ex 6 och en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden Ex 4, båda avsedda för olycksfallsstatistiken, skulle medföra en ökning med (2 922 + 2 562) 5 484 kronor. Den av styrelsen föreslagna arbetsstudieavdelningen, vilken nu bekostas av anslaget till vissa forsknings- och undersökningsarbeten, skulle efter avsedd utbyggnad draga en årlig avlöningskostnad å 153 087 kronor. Styrelsen räknar emellertid med att avdelningen icke blir fullt utbyggd förrän vid slutet av budgetåret 1945/46. På grund härav har för flertalet befattningshavare endast hälften av lönekostnaden medtagits vid anslagsberäkningen för nämnda budgetår. Den erforderliga medelsanvisningen under icke-ordinarieposten skulle uppgå till 86 200 kronor. Styrelsens förslag om uppflyttning av två amanuenser å kanslibyrån till lönegraden Eo 18 skulle kräva en uppräknig av posten med 1 884 kronor. Vid bifall till styrelsens hemställan om inrättande av en byråsekreterartjänst i lönegraden Eo 21 å kanslibyrån skulle medelsbehovet ökas med 6 801 kronor. För den föreslagna befattningen såsom förste byråsekreterare i lönegraden Eo 26 å förrådsbyrån skulle erfordras ett belopp av 8 880 kronor. De för förrådsbyrån begärda tjänsterna såsom kontorsskrivare i lönegraden Eo 15 och såsom ritare i lönegraden Eo 15 skulle föranleda en uppräknig med (4 767 + 4 767) 9 534 kronor. Slutligen erfordras för löneklassuppflyttningar ett belopp av 2 400 kronor. I enlighet härmed har styrelsen beräknat anslagsposten till (438 100 + 5 484 + 86 200 + 1 884 + 6 801 + 8 880 + 9 534 + 2 400) 559 283 kronor eller avrundat 559 300 kronor.

Därest personalkostnaderna å förrådsrörelsens stat skulle överföras till styrelsens avlöningsanslag, komme förevarande anslagspost att ökas med 176 834 kronor. Anslagsposten skulle i sådant fall böra upptagas med (559 283 + 176 834) 736 117 kronor eller i runt tal 736 100 kronor.

Anslagsposten *Rörligt tillägg*, vilken för innevarande budgetår anvisats med 145 400 kronor, har av styrelsen för budgetåret 1945/46 beräknats till 159 100 kronor eller, om personalkostnaderna för förrådsrörelsens stat överförs till avlöningsanslaget, till 174 300 kronor.

Sammanlagt skulle sålunda enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag styrelsens avlöningsstat för budgetåret 1945/46 komma att uppgå, vid nu gällande ordning för bestridande av förrådsbyråns avlöningskostnader till (565 300 + 31 300 + 559 300 + 159 100) 1 315 000 kronor och, därest förrådsfonden skulle befrias från personalkostnader, till (565 300 + 31 300 + 736 100 + 174 300) 1 507 000 kronor.

Styrelsen hemställer, att till avlöningar för budgetåret 1945/46 måtte anvisas ett förslagsanslag av 1 315 000 kronor eller, om personalkostnader icke vidare skola bestridas från förrådsfonden, 1 507 000 kronor, samt att å styrelsens personalförteckning måtte upptagas en befattning såsom arbetsstudiechef i lönegraden C 5, en befattning såsom revisor i lönegraden A 21, en befattning såsom förste arbetsstudieingenjör i lönegraden Eo 26, en befattning

såsom förste byråsekreterare i lönegraden Eo 26, tre befattningar såsom arbetsstudieingenjörer i lönegraden Eo 21 och en befattning såsom byråsekreterare i lönegraden Eo 21.

Enligt promemorian den 16 februari 1945 angående personalkostnader vid övertagande av förvaltningen av Södertälje kanal borde anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ävensom avlöningsanslagets slutsumma ökas med 10 000 kronor.

Enligt promemorian den 9 mars 1945 borde vid luftfartsärendenas utbrytning avlöningsanslaget minskas med 135 000 kronor, varav på posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän 46 600 kronor, på posten Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t 18 760 kronor, på posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 54 690 kronor och på posten Rörligt tillägg 15 000 kronor.

Över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning den 27 september 1944 har *allmänna lönenämnden* avgivit utlåtande den 9 november 1944.

Styrelsens förslag om utökning av den extra personal, som sysselsättes med bearbetning av rapporter över vägtrafikolyckor, har icke föranlett annat uttalande från lönenämndens sida än att nämnden förutsätter att, i den mån arbetsuppgifterna bedömas vara av stadigvarande natur, befattningshavarna i vanlig ordning skola erhålla extra ordinarie anställning.

Beträffande befattningen såsom chef för arbetsstudieavdelningen anför lönenämnden, att avsikten syntes vara att befattningshavaren skulle erhålla förordnande på viss tid. Då emellertid svårigheter föreläge att överblicka omfattningen av avdelningens framtida verksamhet, ansåge lönenämnden, att alternativt lönegraden Eo 29 borde övervägas. Till 29 lönegraden vore vissa inspektörsbefattningar vid styrelsen hänfödda.

Lönenämnden finner benämningarna å de ingenjörsbefattningar på arbetsstudieavdelningen, vilka skulle placeras i lönegraderna Eo 19, Eo 21 och Eo 26, böra anpassas efter eljest gängse tjänstetitlar för ingenjörspersonal vid styrelsen. Förslagsvis borde befattningarna benämnas ingenjör, byråingenjör och förste byråingenjör.

Mot en placering i 21 lönegraden av en ny extra ordinarie byråsekreterare på ombudsmannaexpeditionen och en ny ordinarie revisor på kameralbyrån har lönenämnden intet att erinra.

Då löneställningen för förste byråsekreteraren i A 24 å förrådsbyrån prövats vid 1943 års riksdag och byrån varit i verksamhet endast något mer än ett år, förklarar lönenämnden sig icke kunna biträda förslaget om inrättande å byrån av en extra ordinarie byråsekreterarbefattning i 26 lönegraden. Behovet av arbetskraftsförstärkning bör enligt nämnden tillgodoses genom en extra ordinarie tjänst i högst 24 lönegraden.

I avbidan på närmare erfarenhet anser lönenämnden, att för ritningsarbeten å förrådsbyrån tills vidare bör avses en extra ritartjänst i 15 lönegraden. Lönenämnden har däremot intet att erinra mot inrättande av en ny extra ordinarie kontorsskrivarbefattning å byrån.

Benämningen bilkontrollör för en av de föreslagna extra ordinarie tjänsterna å förrådsbyrån finner lönenämnden mindre lämplig.

Statens organisationsnämnd har den 24 oktober 1944 avgivit utlåtande över framställningen, i vad densamma avser arbetsstudieavdelningen. Organisationsnämnden uttalar, att det vid verksamhetens uppläggning, vilken skett i samråd med nämnden, framstått såsom klart, att inom det omfattande arbetsområde, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen genom vägväsendets förstatligande fått sig tilldelat, och med den stora personal samt transportmedels- och arbetsmaskinpark m. m., som styrelsen då erhållit i uppdrag att omhändertaga, ett givande fält förefunnes för att genom noggranna och enligt vetenskapliga metoder utförda arbetsstudier åstadkomma en god arbetsekonomi samt väsentliga besparingar i arbetskraft och material. Det vore emellertid även uppenbart, att den från början tillskapade organisationen icke för en längre tid skulle kunna fylla det behov av arbetsstudier, som för åstadkommande av bästa resultat i nyss angivna hänseenden föreläge. Organisationsnämnden hade med hänsyn till omfattningen av styrelsens ifrågavarande arbetsområde funnit sig kunna förorda, att avdelningen erhöles av styrelsen föreslagen storlek.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader.

Anslaget är för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 287 500 kronor, därav 143 800 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

För anslaget gäller för budgetåret 1944/45 följande av Kungl. Maj:t den 2 juni 1944 fastställda omkostnadsstat.

	Omkostnadsstat.	Kronor.
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>		4 500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>		128 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>		152 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>		3 000
	<u>Summa kronor</u>	287 500

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erinrar i sin skrivelse den 27 september 1944, att den gällande staten grundats på beräkningar före vägväsendets förstatligande men att nu föreläge kostnadssiffror från första halvåret efter förstatligandet, vilka — även om de avsåge en alltför kort tidrymd för att vara utslagsgivande — kunde tjäna till en viss ledning vid medelsberäkningen. Styrelsen hemställer, att omkostnadsanslaget måtte för budgetåret 1945/46 bestämmas till 443 600 kronor eller, därest förrådsfonden skulle befrias från personalkostnader och motsvarande överflyttning till omkostnadsanslaget anses böra äga rum, till 497 600 kronor. Härvid har till expenser för annat än eget behov räknats med ett belopp av 16 000 kronor. I en promemoria den 24 februari 1945 har styrelsen på anförda skäl uppskattat medelsbehovet för sist angivna ändamål till 60 000 kronor. Vid godtagande av den senare kostnadsberäkningen skulle anslaget höjas med 44 000 kronor utöver äskandet i petitaskrivelsen.

Vid anslagsbehovets bedömande — varvid såsom nyss antytts medelsåtgången under tiden efter den 1 januari 1944 tjänat styrelsen till ledning — har styrelsen under förutsättning av oförändrad ordning beträffande finansieringen av förrådsrörelsens kostnader byggt på följande beräkningsgrunder.

Under anslagsposten *Sjukvård m. m.* uppgingo kostnaderna under första hälften av kalenderåret 1944 till 3 400 kronor. Styrelsen föreslår, att anslagsposten uppföres med 7 000 kronor.

Beträffande anslagsposten *Reseersättningar* framhåller styrelsen, att sistförflutna budgetårs belastning med 10 000 kronor understigit det anvisade beloppet. Detta förhållande anses beroende av att vissa befattningar tillsatts senare än beräknat och att arbetet inom styrelsen i samband med vägförstatligandets genomförande varit så krävande, att resor icke kunnat företagas i nödig omfattning. Reduktion av det för innevarande budgetår anvisade beloppet är enligt styrelsens mening icke möjlig.

Det under sommaren 1944 skedda tillsättandet av den förut vakanta befattningen såsom väginspektör för beläggningsarbeten kräver enligt styrelsen en ökning av posten med minst 8 000 kronor.

För luftfartsbyrån räknar styrelsen med en ökad medelsåtgång av 3 000 kronor för inrikes resor och 15 000 kronor för utrikes resor.

Ett bifall till styrelsens förslag om utvidgning av arbetsstudieavdelningen och avdelningens överförande till styrelsens stat måste föranleda uppräknig av reseersättningsposten. Med beaktande av att organisationen torde komma att utbyggas successivt har styrelsen — i avvaktan på närmare erfarenhet — föreslagit en medelsanvisning av 90 000 kronor.

Styrelsen förklarar sig hava för avsikt att i händelse av stegrad byggnadsverksamhet med därav föranledd personalförstärkning göra särskild framställning om ökad medelstildelning.

I sin förut omförmälda promemoria den 16 februari 1945 har styrelsen förutsatt, att ett överförande av förvaltningen av Södertälje kanal till styrelsen kunde komma att föranleda ökat behov av medel till reseersättningar. Styrelsen avsåg att för sådant fall inkomma med särskild framställning till Kungl. Maj:t.

Anslagsposten till reseersättningar skulle sålunda enligt styrelsens beräkningar för budgetåret 1945/46 behöva upptagas med (128 000 + 8 000 + 3 000 + 15 000 + 90 000) 244 000 kronor.

Anslagsposten till *Expenser* är för innevarande budgetår beräknad på följande sätt.

	Kronor.
Bränsle, lyse och vatten	11 400
Övriga expenser:	
a) För eget behov	124 600
b) För annat än eget behov	16 000
	140 600
	Summa kronor 152 000

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten uppgingo under budgetåret 1943/44 till 14 500 kronor, vilket belopp styrelsen föreslår skola anvisas för nästa budgetår.

Beträffande posten till expenser för eget behov erinrar styrelsen, att Kungl. Maj:t den 12 maj 1944 medgivit, att den för sistförflutna budgetår upptagna posten till expenser finge överskridas med 13 600 kronor. Någon behållning hade icke uppstått.

Av beloppet för innevarande budgetår äro 5 000 kronor avsedda för underhåll av styrelsens röntgenanläggning. Beträffande denna anläggning nämnes, att densamma varit i bruk i omkring 6 år och därvid ofta utsatts för stora påfrestningar och stark förslitning, varför kostnaderna för reparation och underhåll måste beräknas stiga. En uppräknig av posten med 1 000 kronor är därför enligt styrelsens mening erforderlig.

Ett i posten ingående engångsbelopp av 6 500 kronor för anskaffning av viss mikroskoputrustning kan enligt styrelsen uteslutas.

Vid bifall till styrelsens förslag angående personalförstärkningar skulle antalet befattningshavare med lön från styrelsens avlöningsanslag ökas från för närvarande 230 till 262. För kostnader av engångsnatur till möbler och inventarier på grund av ifrågavarande personalökning beräknas ett belopp av 22 000 kronor vara erforderligt, under det att de löpande expensutgifterna beräknas stiga med 15 000 kronor.

I den mån övertagandet av Södertälje kanal kan komma att medföra behov av ökade expensmedel har styrelsen för avsikt att inkomma med särskild framställning till Kungl. Maj:t.

Med utgångspunkt från det för innevarande budgetår anvisade beloppet skulle således medelsbehovet för expenser för eget behov kunna för nästa budgetår beräknas till $(124\,600 + 1\,000 - 6\,500 + 22\,000 + 15\,000)$ 156 100 kronor. Styrelsen förutsätter, att vid ökad byggnadsverksamhet framställning om ytterligare medel måste göras.

Posten till expenser för annat än eget behov är för innevarande budgetår uppförd med 16 000 kronor, varav 1 000 kronor avsetts för blanketter åt bilbesiktningsmännen och 15 000 kronor för blanketter åt vägförvaltningarna. I skrivelsen den 27 september 1944 har styrelsen hemställt om oförändrad medelstildelning. Enligt promemorian den 24 februari 1945 skulle ett belopp av 60 000 kronor beräknas. Ökningen hänför sig till kostnaderna för vägförvaltningarnas blanketter.

I promemorian anföres härutinnan bland annat följande.

I skrivelse den 31 december 1943 angående anslagsäskanden för budgetåret 1944/45 anmälde styrelsen, att det för budgetåret 1943/44 anvisade beloppet till expenser för annat än eget behov — vilket belopp utgjorde 11 000 kronor — i vad det avsåge vägförvaltningarnas blankettbehov visat sig icke ens tillnärmelsevis tillräckligt, vilket förhållande sammanhängde med att för vinnande av större arbetseffektivitet blanketter måst komma till användning i långt större utsträckning än som från början avsetts, varjämte det ur besparingssynpunkt visat sig nödvändigt att trycka större upplagor än för det närmaste behovet. Styrelsen, som saknade närmare erfarenhet beträffande

vägförvaltningarnas förbrukning av olika blanketter, begränsade sig emellertid till att föreslå, att anslagsposten för budgetåret 1944/45 uppräknades med 5 000 kronor.

I sin skrivelse den 27 september 1944 föreslog styrelsen, att posten, då fortfarande tillräcklig erfarenhet saknades, skulle upptagas till oförändrat belopp.

Numera föreligga kostnadssiffror för en längre period, och en viss erfarenhet har vunnits i fråga om såväl vilka blanketter som erfordras som åtgången av desamma.

Kostnaderna uppgingo för budgetåret 1943/44 till i runt tal 60 000 kronor och för tiden 1 juli 1944—15 februari 1945 till omkring 51 000 kronor.

Huvudparten av kostnaderna avse blanketter för vägunderhållsverksamheten och förrådsrörelsen. Vidare uppgå kostnaderna för blanketter för vägbyggnadsverksamheten och vägförvaltningarnas diarium till relativt stora belopp. Det har övervägts, om icke blankettkostnaderna borde påföras sakanlag. Ett sådant förfaringsätt skulle emellertid strida mot nu tillämpade budgettekniska principer. Erinras bör även, att anvisandet av en anslagspost som den nu ifrågakommande praktiskt sett utgör förutsättningen för ett centralt handhavande av blankettrycket, vilken centralisering ur såväl organisatorisk som ekonomisk synpunkt utan tvekan innebär stora fördelar.

På grundval av en utredning, som företagits inom styrelsen för att i möjligaste mån erhålla en överblick över tryckningsbehovet för nästkommande budgetår, och med ledning av de hittills tillgängliga kostnadssiffrorna har medelsbehovet under anslagsposten expenser för annat än eget behov för budgetåret 1945/46 uppskattats till 60 000 kronor.

Anslagsposten *Publikationstryck* föreslår styrelsen skola höjas med dels 2 000 kronor i anledning av beräknad ökning av meddelanden från luftfartsmyndigheten, dels ock 1 000 kronor på grund av förväntad ökning av styrelsens cirkulär. Posten skulle alltså uppföras med (3 000 + 2 000 + 1 000) 6 000 kronor.

Enligt styrelsens förslag skulle sålunda under förutsättning av oförändrad ordning beträffande förrådsrörelsens personalkostnader för omkostnader under budgetåret 1945/46 erfordras 487 600 kronor i enlighet med följande uppställning.

	Kronor.
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	7 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	244 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	230 600
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	6 000
	Summa kronor 487 600

Därest överföring av personalkostnaderna för *förrådsrörelsen* komme till stånd, skulle viss ökning erfordras av omkostnadsanslaget.

Till reseersättningar hava för innevarande budgetår å förrådsrörelsens stat anvisats 28 000 kronor. Tjänsteresorna förutses få oförändrad omfattning under budgetåret 1945/46. Därjämte skulle tjänsteresor företagas av de två verkmästare, som styrelsen föreslagit till uppförande under avlöningsanslaget. Enligt föreliggande erfarenheter skulle kostnaderna härför kunna beräknas uppgå till 11 000 kronor. Styrelsen begränsar sig emellertid till att föreslå,

att sammanlagt 35 000 kronor anvisas till reseersättningar. Styrelsen förutsätter härvid, att vid behov anslagsöverskridande skall medgivas.

Till expenser må under innevarande budgetår användas högst 20 000 kronor. Häri ingår ett belopp å 2 000 kronor för anskaffande av utrustning åt nytillkommen personal. Denna post anses kunna minskas till 1 000 kronor. Exenserna skulle alltså kunna beräknas till 19 000 kronor.

Vid bifall till förslaget om överförande å styrelsens anslag av kostnaderna för förrådsrörelsens personal skulle följaktligen omkostnadsanslaget för nästa budgetår uppföras med 541 600 kronor i enlighet med följande uppställning.

	Kronor.
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	7 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	279 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	249 600
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	6 000
	Summa kronor 541 600

Vägförvaltningarna: Avlöningar.

Anslaget är för innevarande budgetår anvisat med 4 197 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

För anslaget har genom Kungl. Maj:ts beslut den 2 juni 1944 fastställts följande avlöningsstat.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 583 000
2. Avlöningar till icke ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 084 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	530 000
	Summa kronor 4 197 000

I sin skrivelse den 27 september 1944 framhåller *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* till en början, att styrelsen i annat sammanhang föreslagit ganska betydande höjningar av väganslagen för nästa budgetår. Vid bifall härtill måste förutses en viss ökning av arbetet vid vägförvaltningarna. Då härmed sammanhängande personalfrågor ännu vore oklara, hade anslagsberäkningen skett på grundval av nu rådande förhållanden. Styrelsen — som förutsatt, att icke-ordinarieposten alltjämt skulle uppföras förslagsvis — förklarar sig anse, att ett eventuellt ökat personalbehov borde provisoriskt tillgodoses genom medgivande för styrelsen att överskrida nämnda anslagspost.

Vidare erinrar styrelsen om att olika åtgärder för motverkande av inträdd eller väntad arbetslöshet vidtagits under det gångna året. Så har personalen vid vägförvaltningarna i mycket betydande omfattning tagits i anspråk för en investeringsutredning inom vägväsendet. Till erforderlig personalförstärkning har Kungl. Maj:t ställt särskilda medel till förfogande. Även efter det att arbetet med investeringsplanens uppläggande avslutats — vilket beräknats i huvudsak ske under år 1945 — måste härav föranledas visst arbete vid vägförvaltningarna bland annat för successiv komplettering av pla-

nen i mån av de planerade vägföretagens utförande. Därjämte hava vägförvaltningarna dels övertagit ett antal pågående vägbyggnadsföretag, huvudsakligen beredskapsarbeten vilka tidigare skötts centralt av styrelsen, dels ock erhållit ledningen av ett betydande antal nya vägbyggnadsarbeten. Det ökade personalbehov vid vägförvaltningarna, som föranletts av denna stegrade vägbyggnadsverksamhet, har tillgodosetts därigenom, att Kungl. Maj:ts bemyndigat styrelsen att med anlitande av icke-ordinarieposten anställa nödig personal. De totala lönekostnaderna för denna personal uppgå, exklusive rörligt tillägg och kristillägg till lönegradsplacerade tjänstemän, till 388 000 kronor för år räknat.

Då behovet av personal för omförmälda byggnadsverksamhet under nästa budgetår icke nu kan med säkerhet bedömas, föreslår styrelsen, att något belopp för ändamålet icke inräknas i avlöningsstaten. Personalbehovet anses böra tillgodoses i den ordning, som för närvarande gäller.

Härefter berör styrelsen vägmästarnas arbetsförhållanden. Dessa befattningshavares arbetsbörda hade, framhåller styrelsen, under år 1944 i allmänhet varit större än som kunde anses normalt. Särskilt hade de varit bundna vid expeditjonsarbete i icke förutsatt omfattning. Nämnda förhållanden vore väsentligen att tillskriva övergångssvårigheter i samband med den nya organisationens genomförande. Även efter avveckling av dessa svårigheter syntes dock enligt styrelsen vägmästarna bliva strängt upptagna med de till vägunderhållet hörande arbetsuppgifterna. Vid en mera betydande trafikökning bleve en utökning av vägmästarkåren nödvändig. Styrelsen funne det därför vara av särskild vikt, att uppmärksamhet ägnades frågan om dessa tjänstemäns kontorsarbete. För biträde härvid kunde förmän och praktikanter utnyttjas. Styrelsen vore emellertid beredd att därjämte ställa skrivhjälp till förfogande, i första hand för avlöningshandlingarnas utarbetande. Då kontorsarbetet i hög grad underlättades vid tillgång till lämplig kontorslokal, avsåge styrelsen att vidtaga erforderliga åtgärder för ordnande också av denna fråga.

Vid vägförstatligandet förutsattes, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skulle anordna behövliga utbildningskurser för vägmästarna. I sin nu förevarande skrivelse uttalar styrelsen, att styrelsen hade för avsikt att med anlitande av vägunderhållsmedel anordna fortsättningskurser.

Styrelsen omförmäler, att jämväl övervägmästarna för vägunderhållet vore för mycket bundna vid kontorsarbete. För biträde vid kalkylationsbokföringen skulle erfordras tekniska assistenter. Med hänsyn till statsmakternas tidigare inställning i frågan ansåge sig dock styrelsen icke böra nu framlägga förslag om personalförstärkning.

Härefter övergår styrelsen till sina personaläskanden för nästa budgetår. I fråga om de tekniska befattningshavarna hemställer styrelsen om medel för anställande av biträden åt övervägmästarna för enskild väghållning. Beträffande den kamerala personalen föreslås en betydande personalutvidgning, uppflyttning i lönegrad av vissa befattningshavare, överförande på ordinarie och extra ordinarie stat av ett antal tjänstemän samt beredande av ersättning åt två övertaliga befattningshavare.

Vad angår frågan om personal för handläggning av ärenden angående enskild väghållning, finnas vid vägförvaltningarna för närvarande 12 övervägmästare med uppgift företrädesvis att verkställa förrättningar beträffande sådan väghållning. För vart och ett av Värmlands, Västerbottens och Norrbottens län har anställts en övervägmästare. I övrigt har varje övervägmästare ett förvaltningsområde omfattande 2—4 län. Befattningshavarna äro placerade i lönegraden A 16.

I sin anslagsframställning beträffande budgetåret 1944/45 hemställde väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om anställande av ett biträde åt övervägmästaren i Västerbottens län. Nämda hemställan vann icke statsmakternas bifall. Min företrädare i ämbetet anförde i denna fråga följande (prop. 1944: 146 s. 22—23).

Vad härefter angår avlöningsanslaget för vägförvaltningarna anser jag mig icke kunna understödja styrelsens förslag om att den för handläggning av ärenden rörande enskilda vägar närmast avsedda övervägmästaren vid vägförvaltningen i Västerbottens län skulle erhålla ett särskilt biträde. Då styrelsen synes utgå från att den övriga personalen vid vägförvaltningen i länet icke skulle kunna tagas i anspråk för sådan biträdeshjälp, vill jag erinra, hurusom jag vid anmälan av propositionen 1943:224 framhöll, att förrättningar som skola föregå beslut om statsbidrag till enskild väghållning borde kunna, i den mån de vore av enklare beskaffenhet, anförtros även åt vägmästare ävensom att kontroll å iståndsättningsarbeten och tillsyn över vägunderhållets ombesörjande borde, där så lämpligen kunde ske, ankomma på vägmästarna i de distrikt, där ifrågavarande vägar äro belägna. Härigenom skulle vinnas besparing i tid och resekostnader. Enligt min mening bör man genom att ordna arbetsfördelningen på sätt sålunda antytts kunna undvara särskilt arbetsbiträde åt ifrågavarande övervägmästare. Överhuvud är det önskvärt, att befattningen med frågor om enskild väghållning betraktas såsom ett tjänstäliggande för vägförvaltningens personal i allmänhet och att specialiseringen beträffande dessa göromål icke drives längre än som är oundgängligen nödvändigt.

I nu föreliggande skrivelse anför styrelsen.

Åtskilliga av vägförvaltningarna hava i sina förslag till anslagsäskanden meddelat, att antalet ärenden rörande enskild väghållning nu ökat i en sådan omfattning, att de härför avsedda övervägmästarna snart icke längre kunna bemästra sina uppgifter. Olika förslag om personalförstärkning hava framförts. Vissa vägförvaltningar — framför allt sådana, vilka icke hava särskild övervägmästare för ifrågavarande uppgifter stationerad i vederbörande residensstad — hava föreslagit inrättande av nya övervägmästarebefattningar; andra åter hava hemställt om viss biträdeshjälp, varvid ifrågasatts inrättande av extra ordinarie eller extra vägmästartjänster. Styrelsen har bland annat i samband med inspektionerna vid vägförvaltningarna kunnat konstatera, att ovannämnda övervägmästare äro mycket hårt ansträngda. Arbetstiden måste ofta utsträckas till 10 à 14 timmar per dag. Trots detta föreligger risk för att så småningom betydande arbetsbalanser skola uppkomma. Orsakerna härtill äro flera. Statsbidrag till enskild väghållning utbetalas till ett för varje år stigande antal väghållare. Innevarande år skall för första gången förnyad uppskattning jämlikt 12 § 1 mom. a) kungörelsen den 3 december 1943 (nr 800) angående statsbidrag till enskild väghållning ske av underhållskostnaderna för vissa enskilda vägar, till vilka efter tidigare verkställd uppskattningsför-

rättning statsbidrag redan utgått under fem år. Dylika ombesiktningar komma hädanefter att få verkställas varje år. Redan nu är arbetet med förrättningar för och kontroll av underhåll av enskilda vägar så stort, att gransknings- och kontrollarbetet beträffande byggande av enskilda vägar i många fall får efter-sättas. Intresset för här ifrågakvarande statsbidrag är i ständigt stigande. Såvitt styrelsen kan bedöma kommer vägförvaltningarnas arbete med den enskilda väghållningen att även i framtiden successivt ökas. Å andra sidan äro möjligheterna att till vägmästarna överföra vissa av hithörande arbetsupp-gifter ytterst ringa. Dessa tjänstemän äro och torde även framdeles komma att bliva fullt sysselsatta med de till den allmänna väghållningen hörande uppgifterna. Härtill kommer, att en mera vittgående decentralisering av hand-läggningen av ifrågakvarande ärenden med all säkerhet skulle visa sig med-föra allvarliga konsekvenser för framtiden. Särskilt när det gäller uppskatt-ningsförrättningarna, vilka utgöra den viktigaste och mest krävande delen av arbetet, är det nödvändigt att förrättningsmannen äger en tillräckligt vid-sträckt erfarenhet från olika delar av övervägmästarområdet för att kunna på ett enhetligt och rättvist sätt bedöma hithörande frågor. Dylik erfarenhet finnes i regel icke hos vägmästarna.

Snabbare handläggning av ärendena skulle kanske kunna i någon mån ernås, om övervägmästarna frånginge det för närvarande tillämpade noggranna angivandet av de arbeten, som väghållarna skola utföra i fråga om iständsätt-ningar och underhåll, och i stället lämnade allmänt hållna anvisningar. Mot ett dylikt förfaringsätt talar emellertid, att väghållarna ofta äro tämligen främmande för de vägtekniska förhållandena och därför äro i behov av detal-jerade föreskrifter.

Enligt styrelsens mening syntes det framdeles bliva nödvändigt att inrätta ytterligare övervägmästarbefattningar. För närvarande borde enligt styrelsen en personalförstärkning ske genom anställande av biträden åt överväg-mästarna. Dessa biträden skulle utbildas så, att de så småningom bleve kompetenta att utföra alla de slag av förrättningar, som förekomma inom verksamhetsområdet. I vissa övervägmästarområden syntes biträde bliva er-forderligt under hela året, medan i andra hjälpen måhända kunde begränsas till viss del av året. Biträdena skulle efter styrelsens prövning i varje sär-skilt fall anställas mot arvode eller möjligen i vissa fall såsom extra tjänste-män i någon av lönegraderna Ex 13—Ex 16. Styrelsen föreslår, att för budget-året 1945/46 ett belopp av 40 000 kronor anvisas för ändamålet. Beloppet skulle utgå från icke-ordinarieposten.

Styrelsen framhåller, att den föreslagna personalförstärkningen icke med-gåve en avkoppling av vägmästarnas arbete med de enskilda vägarna.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att framställningar inkommit till Kungl. Maj:t från länsstyrelserna i Örebro, Kopparbergs och Gävleborgs län med hemställan, att i vart och ett av dessa län, vilka jämte Västmanlands län nu bilda två övervägmästartidrikt, måtte inrättas en särskild överväg-mästartjänst.

Beträffande det kamerala arbetet vid vägförvaltningarna har styrelsen till en början framhållit, att detta arbete visat sig vara av mycket stor omfattning och hittills endast med svårighet kunnat bemästras. Övertidsarbete — i stor utsträckning oavlönat — hade förekommit i sådan omfatt-

ning, att personalen på många håll visat tecken till överansträngning. Till en del hade arbetsbelastningen förorsakats av extraordinära arbetsuppgifter i samband med övergången till den nya organisationen. Även sedan övergångssvårigheterna numera i huvudsak upphört, vore emellertid arbetsbördan mycket betydande. Styrelsen framhåller, att i detta sammanhang borde beaktas, dels att vägförvaltningarna under övergångstiden kunnat disponera över viss övertalig personal från vägdistriktet, dels att åtskilliga ordinarie uppgifter under denna tid fått eftersättas och dels att det med väghället sammanhängande kontorsarbetet först framemot sommaren 1944 nått full utveckling. Även numera hade åtskilliga vägförvaltningar svårt att hinna med det kamerala arbetet, vilket medfört, att styrelsen nödgats ställa extra personal till förfogande. I fråga om det enklare kontorsarbetet hade en viss lättnad inträtt, sedan Kungl. Maj:t medgivit anställande av ytterligare ett antal extra skriv- och kontorsbiträden för dylikt ändamål. I första hand aktuellt ansåge styrelsen vara en ökning av den fast anställda personalen för kamerala göromål av mera kvalificerad art.

Den kvalificerade kamerala personalen utgöres i varje län av 1 vägkamrerare (A 21), 1 vägkassör (Eo 11) och 1 förrådskontorist (Eo 9). I Gotlands och Blekinge län har dock vägkassören utbyttts med 1 kontorist (A 9). Därjämte finnes bokhållare (Eo 17) anställd vid 14 vägförvaltningar, nämligen Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Alvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. I Södermanlands, Kronobergs, Göteborgs och Bohus, Örebro samt Gävleborgs län finnes ytterligare en kontorist (Eo 9).

Styrelsen meddelar, att med undantag för Gotlands och Blekinge län samtliga de vägförvaltningar, vilka sakna bokhållartjänst, i sina anslagsäskanden framställt önskemål om inrättande av dylik tjänst. Styrelsen vitsordar behovet härav och anför härutinnan.

Enligt de erfarenheter, som numera vunnits, äro skillnaderna de olika vägförvaltningarna emellan i fråga om omfattningen av de mera kvalificerade kamerala göromålen i allmänhet betydligt mindre än vad man kan hava anledning att antaga vid jämförelse mellan de olika förvaltningarnas ordinarie personalstyrka för sådana arbetsuppgifter. Avsaknaden av bokhållare vid vissa vägförvaltningar har visat sig mycket oläglig och medför bland annat att vägkamrerarna icke i önskvärd utsträckning kunna frigöras från det löpande expeditiönsarbetet för att biträda vägdirektörerna med administrativa och juridiska uppgifter. Vid vägförvaltning, där bokhållare icke finnes, måste vid ledighet för vägkamreraren vikarie anskaffas från annat håll. Vägkassören bör nämligen bland annat av kontrolltekniska skäl icke förordnas såsom vikarie. Möjligheten av att såsom vikarie förordna bokhållare från de större förvaltningarna är med nuvarande arbetsbelastning vid dessa helt utesluten. Ej heller har det visat sig möjligt eller lämpligt att för ändamålet anlita utomstående personer. Det har därför icke återstått annat för styrelsen än att vid uppkommande behov sända ut styrelsens egna kamerala tjänstemän såsom vikarier. Under den förflutna sommaren har styrelsen varit nödsakad att härför disponera icke mindre än sex olika befattningshavare. Att denna ordning måste innebära allvarliga olägenheter för arbetet inom styrelsen torde ligga i öppen dag.

Med hänsyn till vad sålunda anförts föreslår styrelsen inrättande av 8 nya bokhållarbefattningar i lönegraden Eo 17, avsedda för vägförvaltningarna i Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Hallands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Västmanlands samt Gävleborgs län. Vid bifall härtill anses en kontoristbefattning vid vardera av vägförvaltningarna i Södermanlands och Örebro län kunna indragas. Därjämte hemställer styrelsen, att 14 kontorister i lönegraden Eo 9 måtte få anställas, avsedda en för envar av vägförvaltningarna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Utöver vad styrelsen föreslagit i fråga om antalet högre kamerala tjänstemän finner styrelsen påkallat, att samtliga vägkassörer erhålla ordinarie anställning och att 24 förrådskontorister i lönegraden Eo 9 uppflyttas till lönegraden Eo 12.

Med avseende å vägkassörerna anför styrelsen.

Vägkassörerna bilda tillsammans med vägkamrerarna grundstommen i den kamerala organisationen. Enligt styrelsens mening måste det anses helt uteslutet, att vägkassörstjänsterna framdeles skulle komma att indragas eller nedflyttas i lönegrad. Vid sådant förhållande och då det med hänsyn till vägkassörernas betydelsefulla funktion är av vikt för styrelsen att dessa tjänstemän erhålla en fast och tryggad ställning, får styrelsen föreslå, att de 22 vägkassörstjänsterna i lönegraden Eo 11 redan nästa budgetår överföras på ordinarie stat i lönegraden A 11.

Vid bifall till detta förslag bör enligt styrelsens mening föreskrivas, att den, som vid utgången av budgetåret 1944/45 innehar vägkassörsbefattning, må av styrelsen utan särskilt ansökningsförfarande konstitueras och förordnas till ordinarie vägkassör. Vidare anses i den till allmänna tjänstepensionsreglementet fogade pensionsåldersförteckningen befattningen vägkassör böra uppföras med pensionsåldern 63 år.

Till stöd för förslaget om förrådskontoristernas uppflyttning i lönegrad uttalar styrelsen.

Vid var och en av vägförvaltningarna finnes en kontorist i lönegraden Eo 9, avsedd att biträda med vägförvaltningarnas förrådsrörelse. Samtliga äro manliga tjänstemän. Med den arbetsfördelning, som på grund av omständigheternas makt utbildat sig vid vägförvaltningarna, hava kontoristerna kommit att i stor utsträckning få arbeta mera självständigt än som ursprungligen varit avsett. Särskilt gäller detta i fråga om verkställandet av upphandlingar, som i betydande omfattning anförtros nämnda kontorister. Därjämte svara dessa befattningshavare för lagerbokföringen samt för tillsyn och inventering av samtliga förråd inom respektive förvaltningsområden. De skola därvid särskilt tillhandagå vägmästarna och arbetsbefålet med råd och anvisningar beträffande materielanskaffning och ekonomisk lagerhållning. Vidare förestå de styrelsens depåförråd inom respektive län, fakturera från dessa förråd utlämnade förrådseffekter samt redovisa för desamma till förrådsbyrån.

Enligt styrelsens mening har förrådskontoristernas lönegradsplacering kommit att bli alltför låg. I åtminstone ett län har kontoristen för närvarande lägre lön än den förrådsförman, som biträder honom och vars löneförmåner grunda sig på kollektivavtal. Att styrelsen för närvarande har en

i stort sett mycket god uppsättning av kontorister sammanhänger väsentligen därmed att åtskilliga av dem äro förutvarande arbetsledare hos vägdistriktet och att flertalet av dessa kontorister genom särskilt medgivande av Kungl. Maj:t erhållit placering i högre löneklass än begynnelselöneklassen. Vid framtida nyrekrytering av befattningarna lära möjligheterna att förvärva fullgod arbetskraft icke vara lika goda.

Med avseende på arbetsuppgifternas art och omfattning intaga förrådskontoristerna icke den underordnade ställning i förhållande till vägmästarna, som lönegradsplaceringen synes utvisa. En reglering av deras tjänsteställning torde med hänsyn till vad ovan anförts få anses påkallad redan nu. Nämnas må att befattningarna icke torde komma att beröras av frågan om inrättande av de av de vägsakkunniga föreslagna förrådsavdelningarna. Den placering, som för närvarande närmast synes kunna komma i fråga för förrådskontoristerna, är i lönegraden Eo 12 eller samma lönegrad, som gäller för de vid styrelsens förrådsbyrå anställda förrådsmästarna.

Efter uppflyttning till 12 lönegraden böra kontoristerna enligt styrelsens mening erhålla tjänstetiteln förrådsmästare.

Vid bifall till förslaget anses vidare, till undvikande av icke avsedda löneökningar, böra föreskrivas, att de kontorister, vilka i samband med vägväsendets förstatligande genom särskilt beslut av Kungl. Maj:t placerats i högre löneklass än begynnelselöneklassen, icke må erhålla gynnsammare löneställning än den, som de vid beföringstillfället skulle hava innehaft, om de redan vid tidpunkten för tillträdet av sina kontoristbefattningar placerats i lönegraden Eo 12.

Den för vägförvaltningarnas ordinarie verksamhet avsedda lägre kontorspersonalen omfattar 126 befattningshavare, av vilka 22 äro ordinarie och 49 extra ordinarie. De återstående 55 hava placerats å löneplanen Ex i civila icke-ordinariereglementet. Av de extra tjänsterna hava 30 skrivbiträdestjänster funnits inrättade sedan tiden för den statliga vägorganisationens ikraftträdande den 1 januari 1944, medan 5 kontors- och 20 skrivbiträden anställts under innevarande budgetår enligt medgivande av Kungl. Maj:t den 30 juni 1944.

Styrelsen föreslår, att de 30 extra skrivbiträden, vilka funnits alltsedan organisationens tillkomst, överföras på extra ordinarie stat med placering i 2 lönegraden. Enligt styrelsens mening är det stadigvarande behovet av befattningarna ställt utom allt tvivel. Styrelsen anser det därjämte svårt att i längden bedriva verksamheten vid vägförvaltningarna med så stor extra personal som den nuvarande.

Den enligt Kungl. Maj:ts medgivande den 30 juni 1944 anställda extra kontorspersonalen är, enligt vad styrelsen meddelar, oundgängligen erforderlig även under nästa budgetår. På grund härav föreslår styrelsen, att avlöningskostnaderna för densamma — vilka exklusive rörligt tillägg och kristillägg uppgå till cirka 55 000 kronor per år — inräknas i icke-ordinarieposten.

Styrelsen anför vidare, att det även efter den av Kungl. Maj:t den 30 juni 1944 medgivna ökningen av biträdespersonalen visat sig svårt för vissa vägförvaltningar att medhinna det löpande rutinarbetet i samband med kalkylationsbokföringen och utbetalningarna av arbetaravlönningarna. Detta gällde

särskilt vissa av de nordliga länen, där tillfälligt anställda arbetare för vägunderhållet anlitas i mycket stor utsträckning. Vid ifrågavarande vägförvaltningar förekomme en mycket markerad säsongmässig toppbelastning i fråga om kontorsarbetet, vilken krävde anställande av tillfällig arbetskraft under högsäsongen. Till belysande av omfattningen av arbetet nämnes, att vägförvaltningen i Västerbottens län fått upplägga avlöningskort för icke mindre än 5 680 arbetare, inberäknat vägbyggnadsarbetare. Även på vissa andra områden förelåge ett växande behov av skrivhjälp, som icke i längden kunde tillgodoses enbart med nuvarande personal, nämligen för förrådsrörelsen och det ökade arbetet med den enskilda väghållningen. Styrelsen föreslår förden skull, att i icke-ordinarieposten måtte inräknas ett belopp av 25 000 kronor för tillfällig skrivhjälp vid vägförvaltningarna.

Vid var och en av de 14 största vägförvaltningarna är inrättad en expeditionsvaktstjänst i lönegraden Eo 5. Övriga förvaltningar hava i stället en kontorsvakt med arvode av högst 175 kronor per månad. I nu föreliggande skrivelse uttalar styrelsen, att detta arvode visat sig vara alltför lågt för att för någon längre tid tillfredsställa en fullgod arbetskraft. Med hänsyn härtill och då skillnaden mellan expeditionsvakterna och kontorsvakterna med avseende på arbetsuppgifternas art och omfattning vore ganska ringa, hade styrelsen ansett sig böra föreslå, att kontorsvaktstjänsterna i följande 8 län, nämligen Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Hallands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Västmanlands samt Gävleborgs län, utbytas mot expeditionsvaktsbefattningar i lönegraden Eo 5. Vid bifall härtill hade styrelsen för avsikt att med anlitan av tillgängliga medel i erforderlig mån höja arvodet till kontorsvakterna i Gotlands och Blekinge län.

Slutligen hemställer styrelsen, att i icke-ordinarieposten måtte inräknas medel till ersättning åt två förutvarande anställningshavare hos Stockholms läns södra vägdistrikt, nämligen en arbetschef och en teknisk assistent. Dessa personers anställningskontrakt med vägdistriktet vore bindande för statsverket intill vederbörandes pensionsålder. På grund av kontraktens bestämmelser kunde de icke förflyttas från Stockholm. Det hade bland annat av denna anledning icke varit möjligt att placera dem på lämplig befattning i den statliga vägorganisationen. Styrelsen hade emellertid för avsikt att utnyttja dem för vissa arbetsuppgifter inom Stockholms län. Arbetschefen uppnådde pensionsåldern i mars månad 1946, då han på grund av en av vägdistriktet gjord utfästelse komme i åtnjutande av pension av statsmedel. För den tekniske assistenten, född år 1895, hade vägdistriktet tecknat pensionsförsäkring hos Svenska personalpensionskassan. Arbetsgivarens andel av premierna för försäkringen syntes i fortsättningen få bestridas av statsmedel. Avlönings- och pensionskostnaderna för tiden intill den 1 juli 1945 ansåge styrelsen kunna utgå av de kontanta medel och banktillgodohavanden, som övertagits från vägdistrikten. För tiden där- efter borde medel för ändamålet inräknas i vägförvaltningarnas anslagspost till icke-ordinarie personal. Kostnaderna för budgetåret 1945/46 skulle uppgå till cirka 21 000 kronor.

Enligt styrelsens anslagsberäkningar skulle anslagsposten till *Avlöningar till ordinarie tjänstemän* vid bifall till förslaget om överförande av väggassörerna å ordinarie stat behöva ökas med 89 757 kronor. För löneklassuppflyttningar av andra befattningshavare än vägmästare skulle erfordras ett belopp av 400 kronor. Å andra sidan anses — med tillämpning av numera fastställda löneklassplaceringar för vägmästarna — det för dessa tjänstemän schematiskt beräknade avlöningsbeloppet kunna nedsättas med 100 000 kronor. Då anslagsposten för innevarande budgetår är uppförd med 2 583 000 kronor, skulle alltså medelsbehovet för nästa budgetår uppgå till (2 583 000 + 89 757 + 400 — 100 000) 2 573 157 kronor eller avrundat 2 573 000 kronor.

Posten *Avlöningar till icke-ordinarie personal* har för innevarande budgetår upptagits med 1 084 000 kronor. Därest styrelsens förslag till ändringar i personalorganisationen tillmötesgås, finge posten uppräknas med följande belopp för här angivna ändamål, nämligen till biträden för enskild väghållning 40 000 kronor, 8 nya bokhållare 37 296 kronor, 14 nya kontorister 46 080 kronor, uppflyttning av 24 kontorister till förrådsmästare 4 128 kronor, överföring av 30 extra skrivbiträden till extra ordinarie stat 1 050 kronor, förstärkning av kontorspersonalen 55 000 kronor, tillfällig skrivhjälp 25 000 kronor, utbyte av 8 kontorsvakter mot expeditivsvakter 4 056 kronor samt ersättning till övertalig personal vid Stockholms läns södra vägdistrikt 21 000 kronor, tillhoppa 233 610 kronor. Därjämte skulle för löneklassuppflyttningar tillkomma 1 000 kronor. Å andra sidan skulle posten kunna minskas med 89 133 kronor för de till överflyttning å ordinarie stat avsedda väggassörerna och med 6 450 kronor i anledning av föreslagen indragning av 2 kontoristtjänster. De beräknade avlöningsbeloppen för extra ordinarie vägmästare anses kunna upptagas 42 000 kronor lägre än för innevarande budgetår. Ett i avlöningsstaten för budgetåret 1944/45 inräknat belopp av 5 074 kronor till en vägingenjör i lönegraden Eo 22 kan, då ingenjören numera erhållit sjukpension, utgå. I enlighet härmed skulle till avlöningar till icke-ordinarie personal för budgetåret 1945/46 anvisas (1 084 000 + 233 610 + 1 000 — 89 133 — 6 450 — 42 000 — 5 074) 1 175 953 kronor eller avrundat 1 176 000 kronor.

Anslagsposten till *Rörligt tillägg* har styrelsen beräknat till 534 000 kronor.

Avlöningsstaten för vägförvaltningarna för budgetåret 1945/46 skulle således enligt styrelsens uppskattningar komma att sluta på (2 573 000 + 1 176 000 + 534 000) 4 283 000 kronor.

Styrelsen hemställer, att sistnämnda belopp måtte anvisas för budgetåret 1945/46 samt att å personalförteckningen för vägförvaltningarna måtte upptagas 22 befattningar såsom väggassör i lönegraden A 11.

Över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning har allmänna lönenämnden yttrat sig i sitt förut omförmälda utlåtande den 9 november 1944. Vidare har nämnden för granskning av vägdistriktens förvaltning den 13 november 1944 avgivit utlåtande över framställningen såvitt angår frågan om ersättning åt de två övertaliga befattningshavarna från Stockholms läns södra vägdistrikt.

Allmänna lönenämnden erinrar, att vägförvaltningarna varit i verksamhet endast en jämförelsevis kort tid och att arbetsförhållandena under denna tid varit så tillvida onormala, att vissa arbeten av tillfällig natur — sammanhängande med förstatligandet — tagit en betydande del av arbetskraften i anspråk. Skäl syntes därför tala för att behovet av ytterligare arbetskraft tills vidare tillgodosåges genom anlitande av extra personal. Vidare borde försiktighet iakttagas vid bestämmande av de olika befattningarnas löneställning.

Beträffande de föreslagna biträdena åt övervägmästarna för enskild väghållning framhåller lönenämnden, att biträdena först så småningom kunde beräknas bliva kompetenta att handlägga alla slag av förrättningar inom verksamhetsområdet. Uppenbart vore, att de borde erhålla lägre löneställning än övervägmästarna. Lönenämnden ansåge förmånerna tills vidare icke böra överstiga vad som utgår till befattningshavare i lönegraden Ex 13.

Förslaget att inrätta nya bokhållar- och kontoristbefattningar har föranlett lönenämnden att understryka sina förut återgivna allmänna uttalanden. I enlighet med dessa uttalanden förklarar sig lönenämnden vidare vara av den mening, att ytterligare erfarenhet borde avvaktas, innan ställning toges till förslaget att uppflytta förrådskontoristerna i lönegrad. Skulle en uppflyttning komma till stånd, borde bestämmelser utfärdas till förhindrande av icke påkallad förbättring i lönetur.

I fråga om de föreslagna nya extra ordinarie expeditionsvaktstjänsterna framhåller lönenämnden, att vid nyantagning förordnande å extra ordinarie tjänst borde föregås av viss tids anställning såsom extra befattningshavare.

Av det av nämnden för granskning av vägdistriktens förvaltning avgivna utlåtandet framgår, att arbetschefen och assistenten vid Stockholms läns södra vägdistrikt genom skriftliga kontrakt den 11 oktober 1937 för ej angiven tid anstälts vid distriktet. Kontrakten sakna bestämmelser om uppsägning. Enligt år 1943 av vägstyrelsens dåvarande, numera avlidne ordförande gjorda likalydande påskrifter å kontrakten skulle dessa gälla intill dess vederbörande befattningshavare uppnådde pensionsåldern. Vägstyrelsens samtliga ledamöter hade i intyg upplyst, att vid arbetschefens anställning överenskommits, att anställningen skulle fortvara intill pensionsåldern och att assistenten år 1937 erhållit fast anställning, från vilken han med säkerhet icke skulle hava blivit uppsagd, därest vägdistriktet fått fortsätta sin verksamhet.

Nämnden har av vägstyrelsen och dess nuvarande ordförande inhämtat, att assistenten år 1938 erhållit utfästelse av styrelsen om fast anställning. Förutvarande ordföranden saknade befogenhet att utan styrelsens hörande träffa anställningsavtal. Ordföranden hade samtalat med ledamöterna om 1943 års påskrifter å kontrakten men icke underställt frågan om påskrifterna eller deras ordalydelse styrelsens prövning. Påskrifterna avsåge emellertid endast att bekräfta de tidigare träffade överenskommelserna.

I utlåtandet upplyses, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen efter vägväsendets förstatligande godkänt den av vägstyrelsen och befattningshavarna häv-

dade innebörden av kontrakten samt avtalat om befattningshavarnas fortsatta anställning.

Nämnden anför, att den icke kunnat underlåta att finna vägstyrelsens förfarande att lämna en för avsevärd framtid bindande utfästelse utan att omedelbart formellt bekräfta densamma anmärkningsvärt. Med hänsyn till vad som utretts hade nämnden emellertid ansett sig sakna fog att betrakta den fasta anställningen såsom en först efter den 1 januari 1942 vidtagen åtgärd. Talan enligt 7 § lagen om vad iakttagas skall i anledning av kronans övertagande av den allmänna väghållningen på landet borde alltså enligt nämndens mening icke skäligen riktas mot vägdistriktet.

I detta sammanhang må nämnas, att allmänna lönenämndens utlåtande föranlett väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att inkomma med en den 24 februari 1945 dagtecknad promemoria. Till promemorian har fogats en sammanställning över antalet ärenden vid vägförvaltningarna under år 1944 m. m. För närmare kännedom härom tillåter jag mig hänvisa till handlingarna.

Vägförvaltningarna: Omkostnader.

Detta anslag är för innevarande budgetår anvisat med 374 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

För anslaget gäller följande av Kungl. Maj:t den 2 juni 1944 fastställda omkostnadsstat.

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	14 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	90 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	270 000
	Summa kronor 374 000

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer i sin skrivelse den 27 september 1944, att omkostnadsanslaget för budgetåret 1945/46 måtte fastställas till 490 000 kronor. Till reseersättningar hava härvid beräknats åtgå 146 000 kronor. I en promemoria den 24 februari 1945 föreslår styrelsen, dels att till reseersättningar måtte beräknas ett belopp av 350 000 kronor, dels ock att en ny anslagspost till kostnader för underhåll och drift av tjänstebilar måtte med ett belopp av 200 000 kronor upptagas å omkostnadsstaten.

Anslagsposten *Sjukvård m. m.* har styrelsen funnit böra uppföras med oförändrat belopp.

Beträffande posten *Reseersättningar* erinrar styrelsen i skrivelse den 27 september 1944, att Kungl. Maj:t för innevarande budgetår föreskrivit, att kostnader för resor, vilka i och för förrättningar rörande enskilda vägar företagas av övervägmästare, skola bestridas av förevarande post samt att för ändamålet icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande användas högre belopp än 50 000 kronor. På grundval av vägförvaltningarnas beräkningar föreslår styrelsen, att till detta ändamål måtte beräknas 56 000 kronor samt att posten, då resekostnaderna vore beroende på antalet förrättningar och av länsstyrelserna utfärdade förordnanden, icke måtte maximeras.

Till övriga resor hava enligt vad i skrivelsen upplyses, under tiden 1 januari—30 juni 1944 åtgått cirka 63 000 kronor. Vägförvaltningarna hade beräknat medelsbehovet för budgetåret 1945/46 till 164 200 kronor. Styrelsen framhåller, att 1942 års vägsakkunniga utgått från att alla vägförvaltningarnas resekostnader principiellt skulle påföras vederbörande projekterings-, byggnads- eller underhållsanslag och att endast kostnaderna för resor, vilka icke kunde påföras något av nämnda anslag, exempelvis vägdirektörernas resor för konferenser med styrelsen, borde påföras vägförvaltningarnas reseersättningsanslag. De resor, för vilka kostnaderna icke kunnat påföras sakanslag, hade emellertid visat sig vara av betydligt större omfattning än vad de sakkunniga förutsatt. Hit hörde resor i och för städernas gatu- och väghållning, frågor rörande enskild väg, inventering av depåförråd och allmän planläggning, som ej vore hänförlig till visst projekteringsföretag. Från reseersättningsanslaget hade vidare — utöver vad som syntes hava förutsetts — måst bestridas kostnaderna för tjänstgöringstraktamenten. Under förutsättning av bifall till styrelsens förslag om nyinrättande av en del befattningar vid vägförvaltningarna komme emellertid behovet av förordnanden med rätt till tjänstgöringstraktamente att betydligt minskas. Styrelsen föreslår i skrivelsen, att det av vägförvaltningarna äskade beloppet skulle minskas till 90 000 kronor.

I promemorian den 24 februari 1945 föreslås, att kostnader för av vägförvaltningspersonalen företagna resor icke längre skola belasta sakanslag utan helt utgå från omkostnadsanslaget. Hänförandet av resekostnader till olika sakanslag — projekterings-, byggnads- och underhållsanslag — måste, uttalas i promemorian, göras på grundval av ett bedömande i varje särskilt fall. Till följd av bristande grunder för kostnadernas fördelning på anslag vore ett rättvist resultat ofta svårt att uppnå. Revisionens möjligheter att i efterhand kontrollera riktigheten av verkställda fördelningar vore synnerligen begränsade. I fråga om byggnadsanslag måste kostnaderna uppdelas icke blott på olika anslag utan även på särskilda titlar under anslagen. Arbetet med fördelningen tedde sig därför synnerligen komplicerat och toge oproportionerligt lång tid i anspråk. Denna åsikt hade understrukits i flera uttalanden från vägförvaltningarnas sida. Även styrelsens överrevisorer hade framhållit liknande synpunkter. Ett överförande av samtliga reseersättningar till omkostnadsanslaget syntes stå i överensstämmelse med nu tillämpade budgettekniska principer.

Styrelsens förslag åsyftar icke någon ändring i den ordning, som tillämpas beträffande vägmästarnas och vid vägbyggnadsföretag anställda arbetsledares resekostnader. I fråga om dessa hade det nuvarande systemet icke visat sig förenat med olägenheter.

I samband med den nu föreslagna ändringen bör enligt styrelsens mening en särskild anslagspost till kostnader för *Underhåll och drift av tjänstebilar* upptagas i omkostnadsstaten. Dessa kostnader vore hänförliga till resekostnader. Det vore emellertid önskvärt, att utgifterna för tjänstebilar kunde direkt utläsas av bokföringen. Den nya anslagsposten, vilken skulle upptagas

under överbubriken Övriga utgifter, skulle belastas med kostnaderna för till förrådsfonden utgående hyra, reparation och underhåll i övrigt samt drift av till vägförvaltningarnas förfogande ställda tjänstebilar. Kostnaderna för traktamentsersättningar och ersättningar för färd med annat trafikmedel än tjänstebil skulle däremot bestridas från anslagsposten till reseersättningar.

I promemorian anföres vidare, att anslagsposten till underhåll och drift av tjänstebilar icke borde uppdelas på å ena sidan resekostnader för övervägmästare för enskild väghållning och å andra sidan övriga resekostnader. De fördelar, som vore avsedda att vinnas i fördelningshänseende genom den föreslagna ordningen för resekostnadernas redovisning, skulle därigenom i avsevärd mån elimineras. I konsekvens härmed syntes icke heller någon sådan uppdelning av anslagsposten till reseersättningar böra i fortsättningen verkställas. Även anslagsposten till underhåll och drift av tjänstebilar borde uppföras förslagsvis.

Det totala medelsbehovet för nästa budgetår under de två här berörda anslagsposterna har styrelsen uppskattat till 350 000 kronor i fråga om reseersättningar och 200 000 kronor beträffande underhåll och drift av tjänstebilar. I promemorian understrykes emellertid, att det med hänsyn till den obetydliga erfarenhet, som hittills vunnits, måste anses vanskligt att med någon större grad av säkerhet beräkna här ifrågavarande medelsbehov.

Av anslagsposten *Expenser* har enligt gällande omkostnadsstat ett belopp av förslagsvis 30 000 kronor avsetts för bränsle, lyse och vatten samt ett belopp av 240 000 kronor för övriga expenser.

Styrelsen föreslår oförändrad medelsanvisning till kostnaderna för bränsle, lyse och vatten. Däremot anser styrelsen delposten till övriga expenser böra uppräknas med 60 000 kronor. Styrelsen anför härom.

För första hälften av år 1944 har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut till övriga expenser anvisat ett å de särskilda vägförvaltningarna fördelat belopp å sammanlagt högst 154 100 kronor. Detta belopp har praktiskt taget helt åtgått. I sina anslagsäskanden för budgetåret 1945/46 hava vägförvaltningarna uppskattat medelsbehovet till sammanlagt i runt tal 360 000 kronor. Styrelsen har undersökt möjligheterna till nedskärning av detta belopp men anser sig med hänsyn dels till att expensanslaget torde hava varit från början för snävt tilltaget, dels ock till den merkostnad såväl för engångsanskaffning som löpande kostnader, vilken blir en följd av den föreslagna personalökningen, icke kunna föreslå lägre belopp än 300 000 kronor. Detta belopp är beräknat med hänsyn till normal byggnadsverksamhet. En ökad sådan verksamhet medför ett ytterligare behov av expensmedel. Då detta behov för närvarande icke kan bedömas, torde styrelsen få, i den mån ökad medelstildelning av denna anledning blir erforderlig, framdeles inkomma med framställningar.

Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså anslagsbehovet för vägförvaltningarnas omkostnader för nästa budgetår uppgå till (14 000 + 350 000 + 200 000 + 30 000 + 300 000) 894 000 kronor.

Anvisande av medel till kontorslokaler åt vägmästarna.

Jag torde här få upptaga en särskild fråga, vilken är av den innebörd, att den synes böra underställas riksdagen.

I skrivelse den 16 maj 1944 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört följande.

Ett stort antal vägmästare i den nya vägorganisationen har hos vederbörande vägförvaltningar gjort framställning om ersättning för att de måste taga i anspråk del av sin bostad till vägmästarkontor.

Vägmästarna hos de förutvarande vägdistrikten erhöles i allmänhet gottgörelse för kostnader av här ifrågavarande slag. Några enhetliga regler beträffande ersättningens storlek synas därvid icke hava tillämpats; ganska varierande belopp hava utbetalats i de olika vägdistrikten. Ofta torde full ersättning hava utgått för hyra av ett rum med uppvärmning, lyse och städning. Ibland har ersättningen varit lägre, varvid då hänsyn torde hava tagits till den omständigheten, att kontoret ju i allmänhet även kan användas för vägmästarens privata bruk.

De nu föreliggande ersättningsanspråken variera mellan 200 och 600 kronor för år. Vägförvaltningen i Jönköpings län har ansett belopp på 120 och 180 kronor skäliga, medan vägförvaltningen i Östergötlands län föreslagit 300 kronor för vägmästare stationerad på landet och 540 kronor för vägmästare med stationeringsort i stad. I Stockholms län har vägförvaltningen räknat med en ersättning av 240 kronor för år.

I vägmästarnas tjänstegöromål ingår fortfarande ett icke obetydligt kontorsarbete. Vägmästarna hava sålunda bland annat att granska arbets- och tidsrapporter, upprätta avlöningshandlingar, utfärda rekvisitioner, granska räkningar samt föra kontroll över arbetarna inom vägmästarområdet, vilket allt är arbete, som åtminstone delvis måste utföras inomhus. Vägmästarna hava härvid att handskas med och taga vård om en hel del handlingar, såsom räkningar, rapporter m. m. Med hänsyn härtill synes det ur arbetssynpunkt önskvärt, att vägmästarna äga tillgång till en plats, där de under ordnade förhållanden kunna ägna sig åt de uppgifter, om vilka nu är fråga. Det må vidare framhållas, att vägmästarna, sedan de avslutat utarbetet för dagen, ofta få mottaga en mängd besök av förmän och arbetare m. fl., vilka komma för att inhämta instruktioner och dylikt. Även med hänsyn härtill torde särskild expeditiionslokal få anses behöfelig.

I åtskilliga fall är kontorslokal för vägmästarna anordnad vid garagen. Ytterligare sådana kontor torde så småningom kunna inrättas. Vidare har i vissa fall särskild expeditiionslokal förhyrts. Då kontorsfrågan ordnats på nämnda sätt, kan det givetvis icke bliva tal om någon kontorsersättning åt vederbörande vägmästare. I sådana fall däremot, då särskild expeditiionslokal icke kan anordnas genom statsverkets försorg utan vägmästarna äro hänvisade att utnyttja en del av sin bostad till kontor, synas billighetsskäl tala för att en viss ersättning tillerkännes dessa vägmästare.

Till jämförelse må framhållas, att de i styrelsens tjänst tidigare anställda länschaktmästarna åtnjoto ersättning för hållande av kontor.

Styrelsen hemställer i skrivelsen, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga styrelsen att till de vägmästare vid vägförvaltningarna, vilka hölle egna kontorslokaler, utbetala ersättning med belopp, som styrelsen funne skäliga.

Styrelsen har tillika överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, den 15 mars 1944 dagtecknad ansökning, vari vägmästaren Ludvig Löfgren i Gammelstad hemställt om ersättning med 9 300 kronor för mistad hyresinkomst i samband med vägväsendets förstatligande. Löfgren hade på vederbörande vägstyrelsens begäran planerat en av honom omkring år 1940 uppförd villabyggnad så, att densamma skulle kunna inrymma vägmästarkontor. Vägdistriktet

hade medgivit, att Löfgren skulle erhålla hyresersättning härför med 50 kronor i månaden. Då kontorsfrågan efter vägväsendets förstatligande lösts på annat sätt, ginge Löfgren för framtiden miste om den utfästa hyran.

Vägförvaltningen i Norrbottens län hade tillstyrkt ersättning med 8 000 kronor.

Styrelsen har förklarat att, därest nyssberörda förslag om bemyndigande för styrelsen att utbetala ersättning till vägmästare för hållande av kontorslokal vunno Kungl. Maj:ts bifall, styrelsen hade för avsikt att till Löfgren utbetala skäligen gottgörelse för hans nuvarande merkostnader för hållande av kontorslokal i bostaden.

I utlåtande den 10 juni 1944 över styrelsens framställning har *allmänna lönenämnden* anfört följande.

Så vitt lönenämnden kunnat finna, har frågan om särskild ersättning till vägmästare, vilka hålla egna kontorslokaler, icke varit föremål för särskilt övervägande i samband med förstatligandet av den allmänna väghållningen på landet. Med hänsyn till den föreliggande frågans principiella betydelse vill lönenämnden ifrågasätta, om icke ärendet bör underställas riksdagen.

I och för sig har lönenämnden funnit skäl tala för att rätt medgives de vägmästare, vilka äro hänvisade till att för expeditionsändamål taga i anspråk del av sin privatbostad, att åtnjuta viss kontant ersättning härför. Lönenämnden vill därför icke framställa erinran mot att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erhåller bemyndigande att besluta om sådan ersättning. Lönenämnden vill emellertid förorda, att visst maximibelopp, förslagsvis 240 kronor för år, härvid fastställas. Nämda belopp överensstämmer med det, som vägförvaltningen i Stockholms län enligt den föreliggande framställningen räknat med.

Departements-
chefen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har vid sina äskanden för nästa budgetår beträffande styrelsens avlöningsanslag utgått från att medel för förstärkning av styrelsens personal i anledning av den vägbyggnadsverksamhet i arbetsmarknadsreglerande syfte, vilken igångsatts i vägförvaltningarnas regi, icke skulle inräknas i icke-ordinarieposten utan ställas till förfogande genom av Kungl. Maj:t givna bemyndiganden till anslagsöverskridande. På liknande sätt skulle — i avbidan på resultatet av pågående utredning rörande organisation och personalbehov för vissa avdelningar inom styrelsen — frågan om en eventuell medelförstärkning för ingenjörspersonal å brobyrån lösas.

Beräkningarna av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsbehov för de två senaste budgetåren hava varit osäkra. Detta har sammanhängt dels med svårigheterna att under övergångstiden närmast efter vägväsendets förstatligande bedöma personalbehovet å de avdelningar inom styrelsen, vilka berörts av förstatligandet, dels ock med förhållandena på arbetsmarknaden, vilka medfört en tämligen omfattande byggnadsverksamhet i några län. Det är givetvis önskvärt, att styrelsens avlöningsanslag så avväges, att anslagsöverskridanden i större omfattning icke behöva förekomma. Då det kan förutses, att vägbyggnadsarbeten i arbetsmarknadsreglerande syfte komma att i viss omfattning bedrivs även under nästa budgetår, förordar jag, att för avlöningar åt den tillfälliga personal, som till följd härav måste anställas vid

styrelsen, ett belopp av förslagsvis 50 000 kronor inräknas i icke-ordinarieposten. I vad mån behov av ökade medel i övrigt för oundgängliga personalförstärkningar kan komma att föreligga, lärer icke nu kunna bedömas. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att liksom hittills träffa de anordningar härutinnan, som kunna bliva erforderliga. För möjliggörande av medelsanvisningar utöver den beräknade kostnadsramen bör ifrågavarande anslagspost alljämt uppföras under beteckningen förslagsvis.

Styrelsens förslag att den för bearbetning av polisrapporter angående vägtrafikolyckor anställda personalen skulle utökas med ett ritbiträde och ett kontorsbiträde anser jag med hänsyn till den stegring av vägtrafiken, som kan förväntas vid en återgång till fredsförhållanden, böra tillstyrka. Då det emellertid ännu ej är fullt klart, i vilken omfattning ett stadigvarande behov av ifrågavarande befattningshavare föreligger, bör personalen — såsom styrelsen föreslagit — tills vidare endast erhålla extra anställning.

De inom styrelsens vägbyrå bedrivna arbetsstudierna hava hittills företrädesvis inriktats på frågor berörande vägunderhållet. Verksamheten har avsett mera begränsade områden, och en tillämpning i större utsträckning av de vunna resultaten har icke kunnat komma till stånd. Enligt styrelsens mening bör ifrågavarande organisationsavdelning efter den försöksperiod, som nu förlupit, avsevärt utvidgas för att inom rimlig tid giva resultat av större ekonomisk räckvidd. Därjämte anses det nödvändigt, att befattningshavarna erhålla fastare anställningsform eller högre löneförmåner än för närvarande. I likhet med statens organisationsnämnd finner även jag de ifrågavarande arbetsstudierna vara av väsentlig betydelse för en rationalisering av väghållningsarbetena. Om resultaten av undersökningarna skola kunna snabbt nyttiggöras, torde en utbyggnad av organisationen nu vara nödvändig. I samband härmed bör, såsom i årets statsverksproposition förutsatts, ifrågavarande personal överföras från forskningsanslaget till styrelsens avlöningsanslag och en reglering av anställningsförhållandena äga rum. Jag är emellertid icke beredd att för närvarande tillstyrka en så betydande utvidgning av verksamheten, som styrelsen föreslagit och som innebär en fördubbling av personalen under loppet av nästa budgetår. Redan den omständigheten, att nyantagen personal är i behov av en tämligen grundlig utbildning, för vars handhavande de nu anställda befattningshavarna måste tagas i anspråk, synes mig tala för att utbyggnaden bör utsträckas över längre tidrymd än ett år. Det förefaller även lämpligt att närmare pröva, i vad mån arbetsstudiemännens direkta medverkan vid tillämpningen på arbetsplatserna av vunna resultat kan genom utfärdande av allmänna anvisningar eller eljest begränsas utan minskning av effektiviteten. Arbetsstudieverksamheten inom vägväsendet är överhuvud så ny och berör ett så oprövat område, att en viss försiktighet torde få anses påkallad då det gäller att på ett mera slutgiltigt sätt fastställa organisationen. Med dessa utgångspunkter har jag funnit mig böra stanna vid att för budgetåret 1945/46 räkna med en personal vid budgetårets slut av 20 i stället för av styrelsen äskade 26 befattningshavare. Reduktionen synes mig närmast böra gå ut på en minskning av antalet ingenjörer från 6 till 4 och av antalet

arbetsstudiemän från 14 till 10 befattningshavare. Minskningen av ingenjörstjänsterna bör avse en befattning i den högre och en i den lägre löneställningen. Frihet torde böra förbehållas Kungl. Maj:t att inom det med nämnda utgångspunkt beräknade kostnadsbeloppet vidtaga de justeringar beträffande fördelningen av personal under 21 lönegraden, vilka kunna befinnas ändamålsenliga.

Den ifrågavarande personalen torde liksom hittills böra sammanhållas såsom en särskild avdelning inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens vägbyrå. Avdelningen synes lämpligen böra benämnas avdelningen för arbetsorganisation.

Vad angår den å avdelningen sysselsatta personalens löneställning är det tydligt att, då här är fråga om ett relativt nytt och särartat område för arbetsorganisation, avdelningens chef ställes inför problem av betydande svårighetsgrad. På grund av mångsidigheten av vägväsendets uppgifter och den fortgående tekniska utvecklingen äro svårigheterna icke endast av övergångskaraktär. Stora fordringar måste fördenskull ställas på tjänst innehavarens personliga kvalifikationer. Med hänsyn härtill och då det är av vikt att kunna för längre tid knyta en lämplig person till chefssysslan, bör ledaren för avdelningen nu erhålla fast anställning med pensionsrätt. Övervägande skäl synas mig tala för att befattningen placeras på C-planen. Den löneställning, som styrelsen förordat, eller lönegraden C 5, har jag ansett mig böra tillstyrka. Befattningen synes mig lämpligen böra upptagas under benämningen byrådirektör. Vad styrelsen föreslagit i fråga om de underlydande befattningshavarnas löneförmåner ansluter sig till lönesättningen i övrigt inom det statliga väg- och vattenbyggnadsväsendet och föranleder ej erinran från min sida. Såsom lönenämnden uttalat, torde de till 26, 21 och 19 lönegraderna hänfödda ingenjörstjänstemännen böra erhålla tjänstetiteln förste byråingenjör, byråingenjör och ingenjör. De biträdande befattningshavare, vilka i styrelsens framställning benämnts arbetsstudiemän, torde lämpligen böra erhålla tjänstetiteln assistent.

Styrelsen har hemställt, att de två extra ordinarie amanuenserna på kanslibyråns personalavdelning måtte uppflyttas från 15 till 18 lönegraden. Jag finner det befogat, att styrelsen erhåller möjlighet att i viss omfattning förbättra löneförmåner för amanuenser med nödig erfarenhet och kvalificerade göromål samt tillstyrker, att medel nu beräknas för uppflyttning av en amanuens tjänst till den högre lönegraden.

Styrelsens förslag om inrättande av en extra ordinarie byråsekreterartjänst å ombudsmannaexpeditionen och en revisorsbefattning å kameralbyrå synas mig välgrundade. Jag har ej annan invändning att göra mot förslagen än att även revisorn tills vidare — i avbidan på närmare erfarenhet rörande det kamerala arbetets omfattning — bör erhålla extra ordinarie anställning. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 22 september 1944 bemyndigat styrelsen att under budgetåret 1944/45 för ifrågavarande göromål å ombudsmannaexpeditionen anställa en byråsekreterare med arvode motsvarande högst lön enligt 20 löneklassen jämte därå belöpande rörligt tillägg och kristillägg.

I fråga om förrådsbyråns upphandlingsavdelning innebär styrelsens förslag en partiell omorganisation med ändring av löneställningen för avdelningens föreståndare. Då denna löneställningsfråga prövats så sent som år 1943, synes en ändring nu icke böra ifrågakomma. Avdelningen har icke varit i verksamhet mer än ett och ett halvt år, och det synes därför ännu vara för tidigt att bedöma omfattningen av avdelningens normala arbetsuppgifter samt de krav dessa ställa på ledande personal. Tydligt är emellertid, att arbetsmängden för närvarande är avsevärd. Härtill har i viss mån bidragit, att upphandlingsverksamheten från och med den 1 juli 1944 utvidgats genom att hamnbyråns samt järnvägs- och luftfartsbyråns förrådsrörelse övertagits av förrådsfonden. Under nu anförda omständigheter vill jag förorda, att medel beräknas för anställande å avdelningen av ett biträde i kontorsskrivares tjänsteställning — lönegraden Eo 15 — och att därutöver ett belopp av förslagsvis 6 000 kronor inräknas i avlöningsanslaget för att möjliggöra anlitande vid behov av tillfällig arbetskraft. I vad mån en stadigvarande personalförstärkning för byrån erfordras blir bland annat beroende på, huruvida förrådshållningen för luftfartens behov även efter tillkomsten av en särskild luftfartsstyrelse skall handhas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förrådsbyrå, en fråga som torde få ytterligare övervägas.

Såsom framgår av årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 4, s. 190) biträder jag styrelsens uppfattning, att de avlöningar och omkostnader, som nu för en del av förrådsbyråns personal bestridas från förrådsfonden, från och med den 1 juli 1945 böra överflyttas till styrelsens avlönings- och omkostnadsanslag. Dessa anslag böra på grund härav uppräknas med erforderliga belopp. Härvid torde till nämnda anslag i enlighet med styrelsens förslag böra överföras jämväl kostnaderna för två verkmästare, vilka för närvarande avlönas från det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget till reparationsberedskap vid väg- och vattenbyggnadsväsendet. Beträffande personalens löneställning har styrelsen framfört ett önskemål om att tre med arvode avlönade befattningshavare — en bokhållare, en ingenjör och en bilkontrollör — skulle erhålla extra ordinarie anställning. Jag anser för min del, att tillräckligt underlag ännu saknas för bedömande av det framtida behovet av dessa befattningshavare. Vad särskilt angår ingenjören, synes det ej osannolikt, att den standardiseringsverksamhet, som skulle ankomma på denne, i viss utsträckning har karaktären av en engångsuppgift. Med avseende å bilkontrollören må framhållas, att det icke är uteslutet, att frågan om tillsyn och teknisk kontroll över vägväsendets motorfordonspark kan komma under övervägande i ett större sammanhang. Enligt min mening bör alltså någon ändring i anställningsformen för de tre här berörda befattningshavarna icke för närvarande vidtagas.

I vad mån styrelsens övertagande av förvaltningen av Södertälje kanal kan komma att påverka personalbehovet å hamnbyrån läser icke nu kunna bedömas. Det förefaller sannolikt, att den jämförelsevis begränsade nya arbetsuppgiften skall kunna fullgöras utan personalförstärkning. Jag anser mig därför icke böra för nästa budgetår beräkna något belopp för detta ända

mål. Om så skulle befinnas oundgängligt, har Kungl. Maj:t möjlighet att under budgetårets lopp besluta om medelsanvisning för ändamålet från icke-ordinarieposten.

Under förutsättning att — såsom jag i annat sammanhang förordar — luftfartsärendena överflyttas till en särskild luftfartsstyrelse, kan en minskning av styrelsens avlöningsanslag ske med 135 000 kronor med den fördelning å olika anslagsposter, som förut angivits. Härvid har förutsatts, att den personal å järnvägs- och luftfartsbyrån, som nu finnes anställd för järnvägsärendenas handläggning, alltjämt skall kvarstanna i styrelsen. Med utgångspunkt från nyssnämnda minskning och med iakttagande av de jämkningar i styrelsens förslag, som angivits i det föregående, torde de under anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningar upptagna delposterna böra bestämmas till följande belopp, nämligen posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän 511 500 kronor, posten Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 600 kronor, posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 713 800 kronor samt posten Rörligt tillägg 153 300 kronor. Avlöningsstatens slutsumma skulle alltså uppgå till (511 500 + 12 600 + 713 800 + 153 300) 1 391 200 kronor. Detta innebär i förhållande till nu gällande stat en ökning med 234 100 kronor. Härvid är emellertid att märka, att till förevarande stat överförts avlöningsmedel från förrådsrörelsens stat och från förenämnda anslag till reparationsberedskap med tillhoppa omkring 182 000 kronor samt från forskningsanslaget med 82 000 kronor, varjämte i staten inräknats medel till tillfällig personal för vägbyggnadsarbeten i arbetsmarknadsreglerande syfte med 50 000 kronor. Å andra sidan har i anledning av luftfartsärendenas utbrytande skett en anslagsminskning med 135 000 kronor.

I den för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gällande personalförteckningen böra vid bifall till vad jag här förordat följande ändringar vidtagas. Avdelningen Tjänstemän på förrådsrörelsens stat uteslutes ur förteckningen. Å förteckningen upptagas två nya tjänster, nämligen en byrådirektör i lönegraden C 5 och en revisor i lönegraden Eo 21. Vidare ökas antalet förste byråingenjörer i lönegraden Eo 26 från 2 till 3, antalet byråingenjörer i lönegraden Eo 21 från 13 till 16 och antalet byråsekreterare i lönegraden Eo 21 från 1 till 3. Från förteckningen uteslutas 1 luftfartsinspektör i lönegraden A 29, 1 kontorist i lönegraden A 9, 1 biträdande luftfartsinspektör i lönegraden Eo 26, 1 biträdande luftfartsinspektör i lönegraden Eo 24 och 1 förste byråsekreterare i lönegraden Eo 24. Slutligen minskas antalet byråchefer i lönegraden A 30 från 5 till 4, antalet förste byråingenjörer i lönegraden A 26 från 7 till 6 och antalet byråsekreterare i lönegraden A 21 från 2 till 1.

Beträffande väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omkostnadsstat torde posten Sjukvård m. m. med hänsyn till medelsåtgången under förra budgetåret och med den reduktion, som påkallas av förslaget om inrättandet av en särskild luftfartsstyrelse, böra bestämmas till 6 500 kronor. Posten Reseersättningar bör i överensstämmelse med styrelsens förslag ökas med 8 000 kronor i anledning av tillsättandet av befattningen såsom väginnspektör för beläggnings-

arbeten. Med beaktande av den av mig förordade begränsningen av avdelningen för arbetsorganisation och i avvaktan på närmare erfarenhet rörande omfattningen av avdelningens resor anser jag mig för dessa icke böra upptaga högre belopp än 50 000 kronor. Till jämförelse må nämnas, att under forskningsanslaget för innevarande budgetår inräknats ett belopp av 40 000 kronor till reseersättningar och expenser för arbetsstudieavdelningen. Om luftfartspersonalen avskiljes från styrelsen, nedgår medelsbehovet för resor med 15 500 kronor. Under samma förutsättning kunna delposterna till bränsle, lyse och vatten samt till expenser för eget behov — av styrelsen beräknade till 14 500 respektive 175 100 kronor — minskas med 1 000 kronor respektive 7 000 kronor. Då för vägförvaltningarna avsedda blanketter tryckts i större upplagor än för det närmaste behovet, torde den årliga genomsnittskostnaden för detta tryck kunna förväntas bliva lägre än som motsvarar medelsförbrukningen under den hittills tilländalupna delen av innevarande budgetår. Jag föreslår därför, att delposten till expenser för annat än eget behov beräknas till 50 000 kronor. Till publikationstryck för luftfartsmyndighetens meddelanden har för innevarande budgetår avsetts ett belopp av 2 000 kronor, varmed posten för nästa budgetår kan nedsättas. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot styrelsens beräkningar, torde sålunda anslaget till omkostnader — med inräknande av omkostnaderna för den hittills från förrådsfonden avlönade personalen — böra uppföras med 445 600 kronor enligt följande uppställning.

Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	6 500
Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	205 500
Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	231 600
Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	2 000
	<hr/>	
	Summa kronor	445 600

Förslaget innebär en ökning i förhållande till nu gällande omkostnadsstat med 158 100 kronor. Härav utgöra tillhoppa 88 000 kronor resekostnader och expenser, som ansetts böra överföras från förrådsrörelsens stat och forskningsanslaget. Återstoden motsvarar kostnadsstegringar under olika poster, främst avseende reseersättningar och blankettryck.

Vad härefter angår avlöningsanslaget till vägförvaltningarna, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förutsatt, att i avlöningsstaten icke skulle inräknas medel för den personalökning, vilken till äventyrs kunde bliva erforderlig i anledning av utvidgad normal vägbyggnadsverksamhet eller fortsatt vägbyggande i arbetslöshetslindrande syfte. I anslutning till vad jag anfört beträffande styrelsens avlöningsanslag och då — jämsides med en ökning av den ordinarie vägbyggnadsverksamheten — arbeten av beredskapskaraktär kunna förutses alltjämt komma att bedrivas i viss omfattning, finner jag mig böra föreslå, att någon uppräknings av vägförvaltningarnas avlöningsanslag äger rum. Storleken av den personalförstärkning, som fortfarande kan bliva erforderlig, kan självfallet icke nu med säkerhet bedömas. Jag har ansett mig böra förorda, att i anslaget inräknas ett belopp motsvarande hälften av den för inne-

varande budgetår för ifrågavarande vägbyggnadsverksamhet avsedda extra medelsanvisningen med avjämning nedåt till 150 000 kronor. Beloppet bör givetvis icke ställas till förfogande i vidare mån än så finnes oundgängligen nödvändigt.

I anledning av vad styrelsen anfört rörande vägmästarnas kontorsarbete vill jag framhålla, att det ur synpunkten av vägväsendets ekonomi är av stor betydelse, att vägmästarna icke för mycket bindas vid expeditionsgöromål utan i största möjliga utsträckning kunna ägna sig åt det egentliga vägarbetet. Såväl väg- och vattenbyggnadsstyrelsen som Kungl. Maj:t böra därför hava sin uppmärksamhet riktad på utvecklingen i detta avseende. I händelse av behov torde med anlitande av icke-ordinarieposten medel få anvisas till skrivhjälp åt vägmästarna.

Vad beträffar de för förrättningar rörande enskilda vägar avsedda övervägmästarna, delar jag styrelsens uppfattning, att åtgärder numera äro av nöden för ävägabringande av lättnad i dessa tjänstemäns arbetsbörd. Med den alltmer vidgade kännedomen om de på detta område föreliggande statsbidragsmöjligheterna har följt en stadigt fortgående ökning av statsbidragsansökningar och för dessas handläggning erforderliga vägförrättningar. Sedan den statliga understödsverksamheten numera pågått under mer än fem år, måste författningen varje år förnyad besiktning äga rum beträffande de vägar, för vilka fem år tidigare beviljats underhållsbidrag, varvid förutsättningarna för statsbidrags utgående skola omprövas. Den successiva ökning, som skett beträffande antalet vägar, till vilka underhållsbidrag utgår, föranleder en fortgående stegring även av antalet dylika ombesiktningar. Vid övervägande av möjligheterna för ernående av bättre arbetsförhållanden har jag liksom min företrädare i ämbetet kommit till den uppfattningen, att vägmästarna böra i den mån så är möjligt tagas i anspråk för kontroll å iståndsättningsarbeten samt fortlöpande tillsyn över vägunderhållet. Om vägmästarna för biträde vid kontorsgöromålen skulle erhålla skrivhjälp, synas vissa förutsättningar vara för handen för en avlastning från övervägmästarna av en del dylika arbetsuppgifter. Vad däremot angår de förrättningar, vilka skola föregå beslut om statsbidrag till enskild väghållning, torde för ett rättvist och likformigt bedömande av hithörande ärenden i allmänhet erfordras, att förrättningsmannen besitter erfarenhet från ett större distrikt. Detta torde i stort sett gälla även förut angivna ombesiktningar. Ett överförande av dessa förrättningar på vägmästarna synes därför endast undantagsvis vara möjligt. Under anförda omständigheter och då tiden ännu icke torde vara inne för ett ståndpunktstagande till frågan om ändrad indelning i övervägmästardistrikt, finner jag det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framförda förslaget om att visst belopp skulle ställas till styrelsens förfogande för avlönande av biträden åt övervägmästarna innefatta en godtagbar lösning av frågan. Jag har intet att invända mot den av styrelsen förordade medelsanvisningens storlek. Vad angår ersättningen till de avsedda biträdena torde denna regelmässigt böra hålla sig inom ramen för lönegraden Ex 13, med frihet för styrelsen att antingen antaga vederbörande till extra tjänste-

man eller fastställa ett arvode högst motsvarande avlöningsförmånerna i nämnda lönegrad. Om det med hänsyn till vederbörandes utbildning och erfarenhet eller eljest av särskilda skäl skulle finnas påkallat att i vissa fall bereda en förmånligare löneställning, bör frågan underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Vid vägförstatligandet gjordes det kamerala arbetet vid vägväsendets lokala organ till föremål för en genomgripande nyorganisation. Avvägningen av det framtida personalbehovet för hithörande göromål mötte därför stora svårigheter. Vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nu anfört om utvecklingen av arbetsförhållandena i detta hänseende torde få anses giva vid handen, att vägförvaltningarnas personal för kvalificerade kamerala uppgifter behöver förstärkas. Med den begränsade erfarenhet rörande arbetsuppgifternas omfattning, som hittills kunnat vinnas, anser jag mig dock icke för närvarande kunna tillstyrka, att personalorganisationen såsom styrelsen föreslagit skulle utökas med icke mindre än 8 bokhållare i lönegraden Eo 17 och 12 kontorister i lönegraden Eo 9. Enligt min mening böra åtgärderna för närvarande begränsas till att nya bokhållartjänster inrättas vid vägförvaltningarna i Göteborgs och Bohus samt Gävleborgs län, vilka vägförvaltningar synas hava en större kameral arbetsbördä än övriga av förslaget berörda förvaltningar, och att i övrigt ett belopp motsvarande avlöningar till 8 kontorister ställes till Kungl. Maj:ts förfogande att i mån av behov användas till förstärkning av kontorspersonalen.

I nuvarande läge och med hänsyn till att löneställningen för vägförvaltningarnas personal fastställts så sent som år 1943 finner jag mig icke kunna biträda förslagen om vägkassörernas överförande på ordinarie stat och om uppflyttning av 24 förrådskontorister från 9 till 12 lönegraden.

Beträffande den lägre kontorspersonalen är det givet, att de extra skrivbiträden, som sysselsätts med stadigvarande arbetsuppgifter, så småningom böra erhålla extra ordinarie anställning. Då emellertid ett överförande av de nuvarande skrivbiträdena på extra ordinarie stat icke lär behöva ske i större omfattning under nästa budgetår, torde särskilda medel för ändamålet icke nu böra beräknas å avlöningsstaten.

I övrigt har jag intet att erinra mot vad styrelsen föreslagit i fråga om biträdespersonalen.

Styrelsens hemställan om utbyte av 8 kontorsvaktsbefattningar mot expeditionsvaktjänster i 5 lönegraden finner jag förtjänt av tillmötesgående; dock torde för ändamålet tills vidare böra avses endast extra tjänster i nämnda lönegrad.

Av vad i ärendet förekommit lär framgå, att statsverket icke kan undandraga sig att bereda avlöning åt de två befattningshavare — en arbetschef och en teknisk assistent — med vilka Stockholms läns södra vägdistrikt slutit anställningsavtal. Enligt vad som upplysts i en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen avgiven promemoria den 15 mars 1945 har emellertid assistenten numera antagit ett av styrelsen gjort erbjudande att förordna honom å en inom kort ledigblivande befattning i lönegraden Eo 17 vid vägförvaltningen i Stock-

holms län. Såsom förutsättning för antagandet har assistenten uppställt, att vissa medgivanden skulle lämnas i fråga om placering i löneklass samt tjänstårsberäkning för statlig pension. Då nämnda förutsättning torde kunna uppfyllas genom beslut av Kungl. Maj:t, anser jag mig kunna räkna med, att den tilltänkta placeringen av ifrågavarande befattningshavare kommer till stånd. I anledning härav kan den av styrelsen beräknade belastningen å vägförvaltningarnas icke-ordinariepost minskas med i runt tal 10 000 kronor.

På grundval av vad i det föregående föreslagits torde i vägförvaltningarnas avlöningsanslag ingående poster böra upptagas med följande belopp, nämligen posten Avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 483 400 kronor, posten Avlöningar till icke-ordinarie personal 1 357 700 kronor och posten Rörligt tillägg 530 000 kronor. Avlöningsstaten för vägförvaltningarna skulle i enlighet härmed sluta på 4 371 100 kronor, innebärande en ökning i förhållande till nuvarande stat med 174 100 kronor.

Jag biträder styrelsens förslag, att vägförvaltningarnas resekostnader från och med nästa budgetår skola belasta omkostnadsstaten i stället för såsom för närvarande olika sakanslag. Omläggningen torde komma att medföra betydande lätnader vid reseräkningars upprättande samt vid bokförings- och revisionsarbetet. Den står därjämte, såsom styrelsen framhållit, i överensstämmelse med nu tillämpade budgettekniska principer. Det synes mig lämpligt, att ifrågavarande kostnader i enlighet med styrelsens förslag fördelas på två förslagsvis uppförda anslagsposter, avsedda den ena för underhåll och drift av tjänstebilar samt den andra för ersättningar vid färd med annat trafikmedel än tjänstebil och för traktamentsersättningar. Beräkningen av den ytterligare medelsanvisning å omkostnadsstaten, som vid bifall till förslaget skulle bli erforderlig, måste självfallet, såsom ock av styrelsen framhållits, bli mycket osäker. I avbidan på närmare erfarenhet torde posterna böra uppföras med av styrelsen föreslagna belopp. Omkostnadsstatens delpost till övriga expenser torde, om av mig förordade reduktioner i styrelsens personaläskanden vidtagas, kunna bestämmas till ett något lägre belopp än det av styrelsen beräknade, förslagsvis 290 000 kronor. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot styrelsens anslagsberäkningar, torde omkostnadsanslaget böra uppföras med 884 000 kronor enligt följande uppställning.

	Kronor
Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	14 000
Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	350 000
Underhåll och drift av tjänstebilar, <i>förslagsvis</i>	200 000
Expenser, <i>förslagsvis</i>	320 000
	Summa kronor 884 000

Förslaget innebär i jämförelse med nuvarande stat en ökning med 510 000 kronor. Denna stora höjning förklaras väsentligen av den överföring av resekostnader från sakanslag till vägförvaltningarnas omkostnadsstat, som av praktiska och budgettekniska skäl ansetts böra äga rum.

Enligt min mening hava övertygande skäl anförts för att åtgärder böra vidtagas för ordnande av kontorslokaler åt vägmästarna. Jag tillstyrker därför, att styrelsen erhåller bemyndigande att till vägmästare, som är hänvisad att för expeditionsändamål taga i anspråk del av sin privatbostad, utbetala viss gottgörelse härför. Sådan gottgörelse torde få utgå retroaktivt för gången tid. Såsom lönenämnden framhållit, torde emellertid för ersättningen visst maximibelopp böra fastställas. Den av lönenämnden föreslagna maximigränsen, 240 kronor, synes mig lämplig. Därest i undantagsfall högre belopp skulle anses böra ifrågakomma, torde ärendet böra hänskjutas till Kungl. Maj:ts prövning. För ändamålet erforderliga medel böra utgå från vägunderhållsanslagen, å vilka enligt nu gällande ordning vägmästarnas expenser avföras.

Den av styrelsen överlämnade framställningen från vägmästaren L. Löfgren om ersättning för mistad hyra i anledning av vägförstatligandet lärer vid ett godkännande av nyss förordade grunder icke vara av beskaffenhet att behöva underställas riksdagen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat:	
1 generaldirektör		C 13
1 överdirektör		C 9
1 byggnadschef		C 6
1 förrådsdirektör		C 6
1 väginspektör för underhållet		C 6
2 byrådirektörer		C 5
4 byråchefer		A 30
1 gatuinspektör		A 29
1 väginspektör		A 29
1 vägtrafikinspektör		A 29
1 järnvägsinspektör		A 28
6 förste byråingenjörer		A 26
1 förste byråsekreterare		A 26
1 förste byråsekreterare och ombudsman		A 26
4 byråingenjörer		A 24
2 förste byråsekreterare		A 24
1 förste revisor		A 24
1 kamrerare		A 24
5 byråingenjörer		A 21
1 byråsekreterare		A 21

Befattning	Lönegrad
3 revisorer	A 21
2 kansliskrivare	A 11
1 förste expeditionsvakt	A 7
9 kanslibiträden	A 7
3 expeditionsvakter	A 5
11 kontorsbiträden	A 4
Tjänsteman å övergångsstat:	
1 byråchef	A 30
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20:	
3 förste byråingenjörer	Eo 26
1 byråingenjör	Eo 24
16 byråingenjörer	Eo 21
3 byråsekreterare	Eo 21
1 revisor	Eo 21;

dels förklara, att den nyinrättade befattningen såsom byrådirektör skall tillsättas medelst förordnande på viss tid;

dels godkänna följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	511 500
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	»	12 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	713 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	153 300
		Säger kronor 1 391 200;

dels godkänna följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 483 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	1 357 700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	530 000
		Säger kronor 4 371 100;

dels under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 anvisa följande *förslagsanslag*, nämligen

till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar* .....

.....	kronor	1 391 200,
därför 695 600 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;		

till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Om-
kostnader ..... kronor 445 600,
därav 222 800 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;
till Vägförvaltningarna: Avlöningar ..... kronor 4 371 100,
att avräknas mot automobilskattemedlen; samt
till Vägförvaltningarna: Omkostnader ..... kronor 884 000,
att avräknas mot automobilskattemedlen;
dels ock godkänna av mig föreslagna grunder för ersättning
till vägmästare, vilken upplåter expeditiionslokal i sin bostad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda
hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall
samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till
detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.
